

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

ÎN ACEST NUMĂR:

**Emoțiile
și emotivitatea**

**Trei întâlniri
cu Enescu**

Să citim mai repede

Tradiție + modernitate = bun gust – așa a fost apreciată prezența modelierilor sovietici la Festivalul modei din capitala U.R.S.S.

Microscopul dă mîna cu televiziunea

Clădiri noi, pasaje subterane, șantiere – Moscova e în plină construcție (vezi pag. 3-a)

Încep „răcelile“

**Mirajele
Dakarului
Precum
Matusalem**

Umor

Anul XXIII

38

(1175)

22 septemb. 1967

12 pagini, 1 leu

G. Skotina :

Vintul

MEMORII

Despre mine, ca scriitor *)

Nu sînt un profesionist al scrisului, ci pur și simplu un căutător de adevăr; așa fi putut deveni om de știință sau duigher. Mi-e penibil și greu să vorbesc despre mine ca scriitor. Mă gîndesc mai puțin decît orice la profesia de scriitor, dar mi-a fost dat să meditez, adesea, la detaliile meseriei. Dacă aș fi devenit gravor, m-aș fi consacrat cu același patos artei gravurii: cînd entuziasmul îl însoțește pe om, totul poate deveni obiect de creație. Fiul unui profesor de matematică, mi-am desfășurat tinerețea mai ales cu problemele științelor exacte. După ce am terminat facultatea de fizico-matematică am lucrat cu plăcere într-un laborator de chimie; pe atunci, interesul meu pentru științele naturii se împletea cu problemele de metodologie, din care cauză m-am ocupat cîțiva ani și eu filozofia.

Pasiunea pentru muzică și încercarea de a deveni compozitor m-au apropiat pentru prima dată de artă și treptat strădaniile mele pe tărîmul științelor exacte a trecut pe planul al doilea. Interesul pentru Dostoevski, Ibsen și simbolisti au introdus poezia și beletristica în cîmpul conștiinței mele, dar eu mă simțeam mai degrabă compozitor decît poet. Muzica mi-a barbat multă vreme drumul spre scris. Am început să pășesc pe această cale întimplător. Nu m-am străduit niciodată să public. Primele mele versuri le-am scris pe jumătate în glumă, pentru lectura prietenilor de cafea. Manuscrisele au căzut în mîinile lui Valeri Briusov și prietenii au descoperit că am talent; cartea a fost tipărită aproape împotriva voinței mele.

Împrejurările mi-au deschis drumul spre literatură; dacă ar fi fost altele aș fi devenit compozitor sau om de știință. Uneori mă consacram scrisului pînă la uitarea de sine, dar chiar și după ce am tipărit cîteva cărți, se întimpla să uit că sînt scriitor. Așa s-au petrecut lucrurile în 1912, după ce am terminat romanul „Petersburg” Problemele culturii, studiile lui Goethe despre științele naturii, gravura și alte

mine vreme de doi ani și am uitat că sînt scriitor.

A doua oară, mi s-a întimplat același lucru între 1918 și 1921, cînd am fost preocupat de activitatea cultural-educativă și, în parte, de cea pedagogică, consacrandu-mi timpul conferințelor publice, lecțiilor, seminariilor și muncii de cercetare științifică. Nu mai aveam timp de scris. De abia prin 1924 m-am reîntors eu totul la literatură și de atunci lucrez mult și perseverent ca scriitor.

Primele mele lucrări literare au apărut ca o încercare de a ilustra operele muzicale compuse în tinerețe. Visam la muzica programatică: subiectele primelor mele patru poeme au fost inspirate de leit-motive muzicale și nu se numeau povestiri sau romane, ci simfonii (prima, a doua ș.a.m.d.). De aici intonația lor, sensul lor muzical, de aici și forma lor particulară, desfășurarea subiectului, limba lor.

Una din particularitățile activității mele scriitoricești este înrădăcinată într-o deprindere de tinerețe: n-am așternut primele versuri la masa de scris; le-am compus mai mult adunîndu-le cuvînt cu cuvînt și notînd frazele din mers, pe cîmp, după care obișnuiam să le declam. Particularitățile cele mai de seamă ale lucrărilor mele sînt: intonația, ritmul și pauzele de respirație, ce redau gesticulația vorbitorului. Îmi cîntam pe cîmpii versurile sau le dăruiam unui auditoriu nevăzut — vîntul. Toate acestea nu puteau să nu influențeze asupra limbajului meu poetic, care e foarte greu de tradus și se refuză unei lecturi rapide, cerînd o pronunție interioară, răbdătoare. Am devenit, mai degrabă, un compozitor de literatură, care caută să-și interpreteze singur propriile sale opere, decît un scriitor în sensul obișnuit al cuvîntului. De aici și greutățile de receptare ale cititorului.

Cărțile mele au stîrnit reacții diferite: unii le-au prețuit foarte mult, alții s-au străduit să mă împrăoște cu noroi. M-au înțeles cei care m-au citit fără grabă, cu elan interior și nu m-au în-

țeles cei care și-au aruncat în goană privirile pe strofele mele. Mi-am aflat prietenii și printre tineri, și printre bătrîni...

Au trecut 30 de ani, dar eu mă aflu în aceeași situație de scriitor discutabil. Tematica cărților mele s-a schimbat. Nu mai scriu simfonii, scriu romane, dar principiile compoziției lor au rămas aceleași așa cum și opiniile cititorilor au rămas împărțite (nu pe clase și pe generații, ci pe capacitatea lor de receptare)...

Andrei Belii

*) Andrei Belii (1880—1934) — poet și prozator, reprezentant de frunte al simbolismului rus.

VITRINA

Tragicul demistificat

Dacă lumea ar fi fost făurită nu în atelierele lui Hefaistos, ci în laboratoarele Institutului din Massachusetts, fervoarea drept-credincioșilor ar fi crescut în raport direct proporțional cu perfecțiunea mecanismelor utilizate în scop divin? Un răspuns afirmativ ar fi cel puțin îndoielnic, cu toate că Universul, trecut prin mașinile electronice și purificat la temperatura solară a cuptoarelor atomice, ar fi arătat mult mai bine; slujbele evlavioșilor, însă, ar fi celebrat același unic fior creator și aceeași cerească substanță inefabilă, care se află la originea tuturor lucrurilor. Tot așa cum amatorii de literatură nu se sfîșesc să ardă tîmnia osanalelor pe altarele idoloilor lor, chiar dacă manuscrisele acestora nu sînt obligatoriu trecute prin „labirintul” artei moderne. Pentru că, în definitiv, poezia semnelor lingvistice sau proza holocausticelor tăceri contemporane, asemenea poeziei sau prozei scrise în urmă cu cincizeci, o sută sau o mie de ani, trebuie să ne conducă, pînă la urmă, spre zonele în care cititorul înfiorat de lectură simte adierea imponderabilă a absolutului și încearcă sentimentul divin al actului creator.

Dacă prejudecățile nu sînt mai puternice decît gustul autentic pentru literatură adevărată, vom recunoaște și în proza lui Gheorghii Vladimov, căreia i s-a decernat, cu o îndreptățire relativă, epitetul — nu totdeauna măgulitor — de clasică, arta unui scriitor înzestrat. El ne conduce cu siguranță, chiar de la debut — nuvela „Marele zăcămint”, de care ne ocupăm, este prima sa carte — spre zonele amintite mai sus. Acțiunea povestirii se desfășoară pe șantierul unei mine „la zi”, cu un erou de profesie banală, șofer pe un învechit camion „MAZ”, luptîndu-se cu ploaia, cu noroiul dar mai ales cu sine însuși. Pentru ca sfidarea adusă prejudecăților să fie totală autorul n-a catadixit nici măcar să-și invente locul acțiunii, ci și l-a ales din ziarele care publicau regulat știri despre desfășurarea lucrărilor „pentru valorificarea industrială a bogățiilor din subsolul anomaliei magnetice de la Kursk”.

Cu toate acestea, nuvela lui Vladimov ne convinge de la prima pagină, deși argoul profesional, utilizat de personajul principal, e drept, cu zgîrcenie, glumele ușoare, preocupările lui nu tocmai elevate nu sînt deloc promițătoare. Dar de la început, scriitorul strecoară, cu o artă bine stăpînită, o ușoară undă tragică, mai degrabă fiorul unei vagi presimțiri tragice, ce însoțește existența lui Proneakin. E un șofer care, asemenea tuturor colegilor de profesie, a văzut multe în viața lui, de altfel nu prea lungă, n-a ocolit aventurile obișnuite, s-a „poticnit” adesea. Toate aceste întimplări nu par să fi lăsat urme prea adînci în conștiința eroului de vreme ce idealul lui actual e căsuța drăguț mobilată, cu frigider, televizor, precum și un garaj, cu automobilul de rigoare.

De obicei, arta sugestiei presupune capacitatea de a minui tonurile scăzute și situațiile ambigue; Vladimov însă afirmă răspicat și înclină spre situații de maximă claritate, ce nu par a lăsa loc sugestiei. Și totuși între aceste afirmații abrupte, expresioniste, se casează spații goale, din care se întorc spre cititor ecouri, presimțiri și imagini obscure dar sensibile, de mare forță sugestivă. De aici se infiripă și partitura autorului, o partitură deloc intelectuală, dar nu mai puțin prețioasă, datorită experienței de viață ce o include, filtrată prin inteligența artistică a unui scriitor înzestrat. El descifrează fără greș destinul omenesc sau îl recompune, poate, în cîteva din datele lui esențiale.

Tenta dramatică, presimțită în clipa în care Proneakin își face apariția pe șantierul Rudnogorsk, se va exterioriza

pe nesimțite și fără nici un fel de exagerări, într-o întimplare eretică. Vladimov sugerează că tragismul este însoțitorul nevăzut, dar sensibil, mai devreme sau mai tîrziu, al clipelor de autentică mulțumire. Scriitorul încearcă astfel să confere tragismului valori noi, să-i legitimeze dreptul de existență, prin acceptarea lui rațională, firească, nu ca un accident al vieții, ci ca o componentă legitimă a ei. E un tragism demistificat, fără patos desuet și, din acest punct de vedere, Vladimov este, poate, mai modern decît mulți dintre confrății lui. Actul eroic se înscrie și el în ordinea firească a existenței: în elanul lui Proneakin de a transporta prima încărcătură de minereu prețios se dezvăluie și se întretaie un șir întreg de sentimente, cu ecouri în trecutul lui îndepărtat și numai cu totul convențional ar putea fi ele marcate cu semnul plus sau minus. Așa cum și moartea lui Proneakin nu poate fi redată cu niciunul din cele două semne, pentru că în viziunea autorului ea este urmarea unui accident, dar a unui accident ce desăvîrșește armonios o existență. De aceea și paginile care relatează accidentul și scufundarea eroului în întunericul veșnic reprezintă și eulmea estetică a povestirii.

P. Granea

INTERVIU

Goytisolo și Pacheco în U. R. S. S.

Scriitorii spanioli Juan Goytisolo și Jesus Lopez Pacheco au vizitat de curînd Uniunea Sovietică și au fost oaspeții revistei „Inostrannaja Literatura”. Cu acest prilej, ei și-au împărtășit interlocutorilor lor sovietici opiniile despre literatura spaniolă actuală și problemele ei.

Vorbînd despre atitudinea confrăților săi din Spania, Goytisolo a spus:

— Am stat de vorbă, de curînd, cu tinerii poeți din Barcelona. Mulți sînt împotriva fascismului dar nu se pronunță pentru literatura „angajată”. Spania s-a schimbat. Trebuie să ne gîndim ce fel de literatură, ce forme de luptă sînt necesare astăzi.

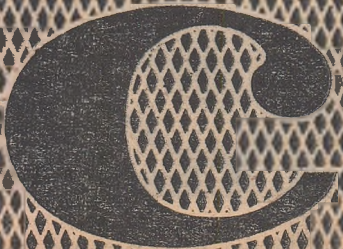
Jesus Lopez Pacheco a făcut unele precizări, ca participant activ la măs-carea poetică din țara sa:

— Spania a cunoscut o perioadă de înflorire a literaturii sociale. Ea a apărut ca o reacție la literatura oficială, literatură pompierească, care prin falsuri îl îndepărta pe cititor de problemele actuale ale vieții. Tocmai această literatură a moștenit-o generația mea pentru că proza și poezia adevărată au fost exilate din țara noastră o dată cu instaurarea fascismului și noi am fost nevoiți să luăm cunoștință de ea în chip indirect, prin intermediul edițiilor străine, mai ales ale acelora din America Latină. Literatura de demascare, așa zisa „literatură a țipătului” și-a jucat, fără îndoială, rolul. Se pare că, în condițiile de azi ale Spaniei, au apărut însă noi sarcini în fața scriitorilor spanioli.

E timpul unei literaturi de mai profundă analiză psihologică, care să acționeze pe căi mai complexe asupra conștiinței oamenilor și pentru transformarea universului lor spiritual. Proza și poezia spaniolă trec printr-o perioadă de căutare. Se simte necesitatea unor cărți cu problematică actuală, în noi forme literare. N-a fost încă scrisă cartea despre Spania ultimilor ani.

În continuare, Goytisolo a vorbit despre romanul la care lucrează, iar Pacheco și-a completat observațiile privitoare la problemele actuale ale literaturii spaniole.

cartea

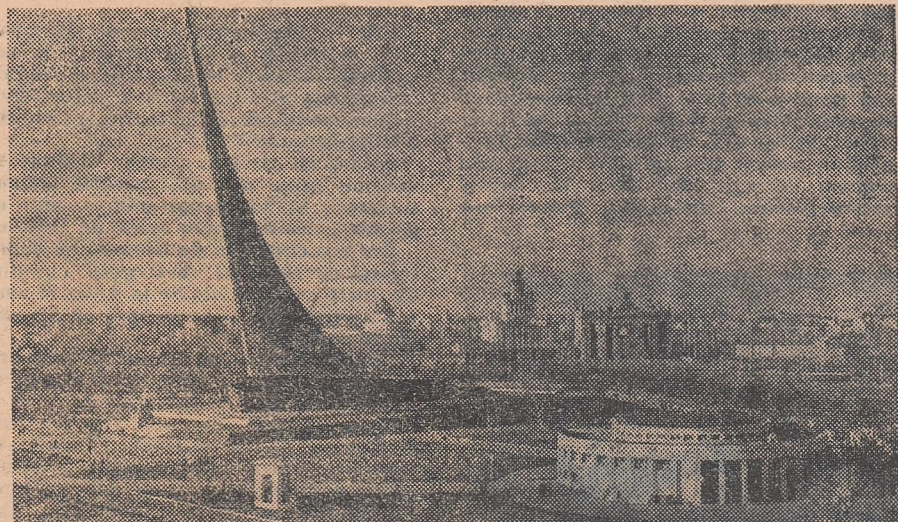

STATISTICĂ

Moscova—de cinci ori mai mare

Vasta literatură despre capitala U.R.S.S. s-a îmbogățit zilele trecute cu încă o lucrare. Deși are format mic, conținutul ei este foarte cuprinzător. Este vorba de culegerea statistică

Moscova azi. Intrarea principală la Expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S.

„Moscova în cifre în anii puterii sovietice”. Spicuum din ea câteva date.

Marele oraș ocupă un teritoriu de 886,5 kilometri pătrați. În comparație cu perioada prerevoluționară, suprafața Moscovei a crescut de cinci ori. Populația capitalei sovietice a fost la începutul acestui an de 6 507 000 de oameni, de 3,5 ori mai mare decât pînă la Revoluție.

Sînt deosebit de elocvente cifrele care vorbesc de profesiile moscoviților. La fiecare 1000 de lucrători 327 sînt încadrați în industrie, 181 în instituții științifice, 61 în construcții, 83 în transporturi, 79 în comerț și alimentația publică, 50 în gospodăria comunală și sfera de deservire a populației, 59 în învățămînt, 44 în instituții sanitare, 15 în comunicații etc.

Pînă la Revoluția din Octombrie Moscova era un oraș cu case mici, cu gospodăria comunală prost organizată. Astăzi ea se numără printre cele mai mari orașe ale lumii. În cei 50 de ani de putere sovietică s-au cheltuit pentru dezvoltarea capitalei U.R.S.S. aproximativ 29 miliarde de ruble. Un moscovit din 1946 poate afirma că două treimi din oraș s-au construit literalmente sub ochii lui.

Industria Capitalei și-a sporit producția de 118 ori față de 1913. Moscova este în același timp un centru mondial al științei și culturii. Astfel, ea numără 975.000 de specialiști cu studii superioare și medii — 6.000 de doctori și 42.000 de candidați în științe, 30.000 de aspiranți. În cele 76 de institute de învățămînt superior învață 604.000 de studenți. Cel mai important institut moscovit este Institutul politehnic unional, cu 40.427 de studenți. Orașul are 27 de teatre și 850 de săli de cinematografe, 341 cluburi, 58 muzee, 1.110 biblioteci. În capitala U.R.S.S. se tipăresc zilnic 52 milioane de ziare. Anul trecut au fost editate 875 milioane de cărți.

VITICULTURĂ

Xeresul în Armenia

Fără a fi sportivi care să rivalizeze în forță și măiestrie pe ringuri, sta-

dioane sau în piscine, vinurile și coniacurile produse în R.S.S. Armeană, cunoscute în genere sub denumirea de „Ararat”, sînt aproape întotdeauna favoritele a numeroase „competiții” internaționale. Printre cîștigători se numără „Muscatul alb”, „Aștarakul” și „Arevșatul”, coniacurile „Dvin”, „Prazdniciunii”, „Iubileinii”, „Erevan”, „Armenia” și multe alte băuturi cu nume la fel de îmbietoare. 44 — 29 — 2, iată numărul medaliilor de aur, argint și bronz care le-au fost decernate cu prilejul competițiilor organizate la Ljubljana, Budapesta, Moscova, Tbilisi, Damasc și Sofia și care atestă talentul creatorilor lor.

Odinioară, vestitul Xeres spaniol, considerat „Regele aperitivelor”, nu era produs decît în Andaluzia. Toate tentativele viticultorilor din diferite țări de a stăpîni capricioasele microorganisme care produc vinul, toate metodele încercate, ba chiar și importarea de fermenți din Spania au eșuat. Dar cercetările și experiențele întreprinse în R.S.S. Armenia au fost încoronate de succes, stabilind că fermenții xeresului, spre deosebire de toate celelalte tipuri, sînt anaerobi. Cu alte cuvinte fermentația se produce într-un mediu lipsit de oxigen, datorită peliculei groase care ia naștere și care izolează mustul.

Strădania viticultorilor armeni a fost răsplătită cîteva ani mai tîrziu, cînd au reușit să selecționeze 208 tipuri de fermenți care produc deliciosul vin. Victoria a fost sărbătorită cu prilejul construirii unei mari uzine de vinificație la Oșakan, în regiunea Aștarak. Uzina produce actualmente 560.000 de-

calitri de vin de cea mai bună calitate, care este exportat în numeroase țări.

Vinificația reprezintă una din principalele ramuri ale economiei naționale armene. Republica produce aproximativ 5 milioane de decalitre de diferite sorturi de vin, aproape 400.000 decalitre de coniac și peste 500.000 de sticle de șampanie. Spre sfîrșitul cincinalului cifrele acestea vor crește considerabil. În preajma celei de a 50-a aniversări a Revoluției, pe piață vor apare noi mărci de coniacuri printre care „Nairi” și „50 de ani” care, așa cum îl arată și numele, este fabricat din alcooluri cu aceeași vechime.

COMERȚ

Cu 100 de țări

Recent, presa sovietică a publicat o serie de date, potrivit cărora U.R.S.S. întreține relații comerciale cu aproape 100 de țări. În 1966, de pildă, cifra comerțului exterior a atins 15,1 miliarde de ruble, cu alte cuvinte de 14,2 ori cît în anul antebelic 1938. Această largă dezvoltare se datorește succeselor obținute de diferitele ramuri ale economiei naționale a țării. Progresul tehnic rapid, sporirea cantității și calității produselor industriale, mai ales în sectorul construcțiilor mecanice și al fabricării de aparate, fac ca inscripția „Made in U.S.S.R.” să fie tot mai cunoscută și mai apreciată în întreaga lume.

Actualmente, aproximativ 21 la sută din totalul exportului sovietic îl constituie mașinile și echipamentul. În străinătate sînt solicitate îndeosebi mașini-unelte și rulmenți, echipament electrotehnic și energetic, autoturisme și autocamioane, tractoare, diferite mașini agricole, mașini pentru construcțiile rutiere, material aeronautic, nave cu aripi portante etc. În listele de ex-

port sînt incluse și diferiți combustibili și materii prime necesare industriei, ca: petrol și produse petroliere, cărbune, metale feroase și neferoase, produse laminate, bumbac, cherestea, materii prime chimice și altele. Sînt cerute de asemenea televizoarele și aparatele de radio, ceasornicele, articolele electrice de uz casnic, aparatele fotografice și de filmat.

Rapida dezvoltare economică a Uniunii Sovietice face însă să crească și necesitățile de import. Principali furnizori de echipament cu care organizațiile sovietice de comerț exterior întrețin legături sînt Anglia, Finlanda, Franța, Italia și Japonia. În același timp, în ultimii ani a crescut cifra importului de bunuri de larg consum, ca alimentele și îmbrăcămintea, care sînt furnizate în bună măsură de țările socialiste, printre care și România. O ascensiune rapidă cunoaște și comerțul cu țările în curs de dezvoltare din Asia, Africa și America Latină.

Dezvoltarea continuă a legăturilor economice, a declarat recent Nikolai Patolicev, ministrul comerțului exterior al U.R.S.S., face ca Uniunea Sovietică să se situeze astăzi printre marile puteri comerciale ale lumii.

HIDROTEHNICĂ

Recordurile mondiale ale Bratsk-ului

În cronică construcției centralei hidro-electrice de la Bratsk a fost scrisă ultima pagină. La 8 septembrie a.c. comisia de recepționare a apreciat această grandioasă lucrare cu calificativul „excelent”. Cei zece ani care s-au scurs din ziua cînd pe șantier au sosit primii constructori au intrat în istoria nu numai a raionului Bratsk sau a regiunii Irkutsk, nu numai a Uniunii Sovietice, ci și a energiei mondiale.

Noul nod hidrotehnic de pe Angara este un complex unic de construcții. Iată o scurtă caracterizare a lui. Barajul de beton numără 126 de metri în înălțime și 1430 în lungime. Instalația de distribuție de exterior va fi cea mai mare de acest fel din lume și va distribui toată energia produsă de centrala Bratsk prin linii de curent de 220 și 500 de kilovolți. Turbinele și generatoarele montate aici sînt la rîndul lor cele mai puternice hidroagregate existente în clipa de față în lume.

Gigantul energetic de pe Angara a fost construit într-un timp record. Și, trebuie să subliniem, această performanță a fost realizată în condiții climatice dintre cele mai dificile. La Bratsk mercurul termometrului coboară pînă la 58 de grade sub zero. Cu toate acestea constructorii au reușit să reducă cu 17,9 la sută costul de deviz al construcției și să sporească puterea centralei cu 28 la sută.

Anul acesta hidrocentrala de la Bratsk a produs pînă acum mai bine de 12 miliarde de kilowați-oră de energie electrică, iar pînă la sfîrșitul anului totalul va fi de 18—18,5 miliarde kwh. Puterea instalată a gigantului energetic de pe Angara fusese proiectată de 4.050.000 kilowați. Atunci cînd comisia a recepționat instalațiile, s-a constatat însă că două din cele 18 agregate ale centralei pot dezvolta fiecare cîte 250 000 de kilowați, în loc de 225 000 cît era prevăzut. Puterea instalată a crescut astfel la 4 100 000 kW.

Pe lângă hidrocentrala propriu-zisă, pe Angara au luat ființă și orașe noi cum sînt Bratsk și Jeleznogorsk-Ilimski. Liniile pentru transportul curentului, construită paralel cu centrala, se întinde pe aproape 3 000 de kilometri.

Din zona de inundație au fost strămutate 249 de așezări. La toate aceste realizări și-a adus contribuția întreaga Uniune Sovietică. Proiectul hidrocentralei este rodul colaborării a zeci de organizații și peste o sută de uzine care au livrat utilajul necesar: Leningradul și Novosibirskul au trimis hidroturbine și hidrogenatoare, Zaporojie — transformatoare, Celebinskul și Kuznețkul — construcții metalice etc.

Pe baza energiei electrice ieftine pe care o furnizează centrala de pe Angara, în regiunea Bratsk se vor înălța întreprinderi importante între care și o uzină de aluminiu, un mare complex forestier și un combinat de înobilare a minereului.

— Mi se pare că mi-am încărcat cartușele cu mazăre

INDUSTRIA ALIMENTARĂ

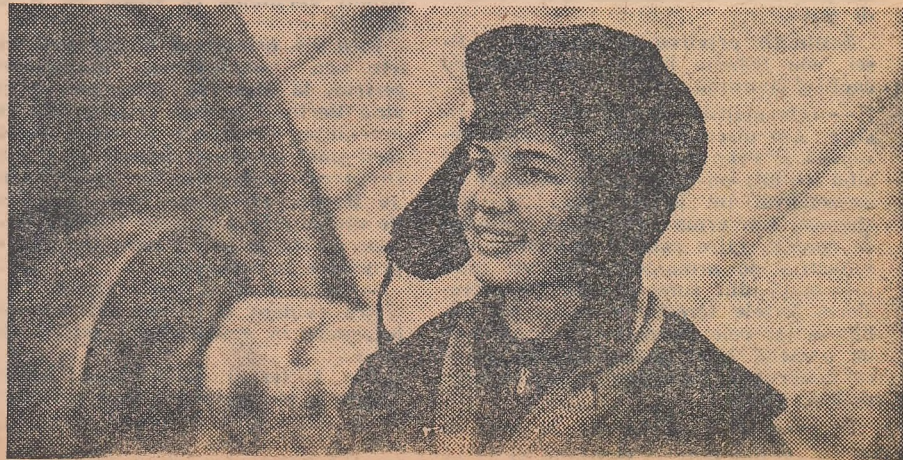
Brînză, o enigmă gustoasă

Un păstor din antichitate a turnat într-o zi lapte proaspăt într-un stomac de vițel tăiat de puțin timp. După cîteva minute a observat că laptele nu mai era ca atunci cînd îl furnase. Se închegase. L-a gustat, nu i-a plăcut și l-a aruncat. Apoi a plecat cu turma mai departe. După cîteva luni a revenit prin locurile unde aruncase laptele închegat. L-a găsit și, curios din fire, l-a gustat din nou. De data asta i s-a părut mult mai bun. Laptele devenise brînză. Astfel își imaginează V. N. Alekseev de la Institutul de cercetări al industriei alimentare din Moscova descoperirea brînzei.

Într-adevăr, acest produs alimentar foarte apreciat acum, era cunoscut, firește nu în forma de azi, cu mult înaintea erei noastre. Cu toate acestea brînză mai e și astăzi o enigmă pentru bi chimiști. Ei nu au descoperit nici pînă în clipa de față acizii și microorganismele care îi dau aroma, plasticitatea și gustul. Ceea ce nu-i împiedică însă să aprecieze aceste însușiri și să caute necontenit formule noi din care să rezulte mereu alte varietăți de brînză.

Dintre ultimele creații ale specialiștilor sovietici din industria brînzei sînt mai ales apreciate sorturile „Volna”, „Drujba”, „Leto”. Copiii au și ei preferințe — „Șokoladni”, „Kofeinii”, „Iantar” este o varietate foarte nouă de brînză topită grasă. Pînă la sfîrșitul anului lista noutăților se va completa cu „Pikantnii”, un produs pe care îl recomandăm însuși numele. Pe lângă gustul picant el se va remarcă și prin aroma-i plăcută. În sfîrșit, brînză albă de desert este tot un produs picant și cu gust specific de minătarcă.

Numărul întreprinderilor sovietice de fabricare a brînzeturilor se ridică azi la 1000. Pînă în 1971 urmează să se mai construiască circa 200.

Svetlana Romanova, maistru la complexul forestier de la Bratsk

PRIETENII MISTERIOSULUI DOMN S.

4

O aventură autentică

Reichul nazist a declanșat de mai bine de un an cel de al doilea război mondial. Un grup de germani antifasciști furnizează Centrului de contrainformații din Moscova date asupra viitoarelor planuri agresive ale lui Hitler, care vizează în primul rând atacarea Uniunii Sovietice.

La sfârșitul lui februarie 1941, Alta comunica la Centru :

„Pregătirile de război împotriva Uniunii Sovietice au avansat. Cercurile conducătoare persistă în ideea ca războiul împotriva Rusiei să fie declanșat chiar anul acesta. Se formează trei grupuri de armate sub comanda feldmaresalilor Bock, Rundstedt și von Loeb. Grupul de armate Königsberg va porni ofensiva împotriva Leningradului, grupul Varșovia se va îndrepta spre Moscova, iar grupul Poznan spre Kiev. Data prezumată a atacului e 20 mai. Se proiectează o bătălie de mare amploare în vederea încercării regiunii Pinsk cu participarea a 120 de divizii germane. S-au și fabricat trenuri blindate pentru căile ferate rusești...”

Iar într-o altă telegramă, expediată Centrului la începutul lui martie, Ilse comunică :

„Există și alte indicii care dovedesc că Rusia va fi atacată într-un viitor apropiat... În Guvernământul general sînt 120 de divizii. Arianul arată că despre agresiunea împotriva Uniunii Sovietice îi vorbesc aceiași oameni care la începutul anului 1940 l-au informat despre pregătirile armate împotriva Olandei și Belgiei...”

Uniunea Sovietică era principalul obstacol în calea nazistilor spre supremația mondială.

La 30 martie, luînd cuvîntul în fața corpului de generali, Hitler ceru zdrobirea Armatei Roșii și nimicirea statului sovietic.

La 25 aprilie, Alta avertiză din nou Moscova despre pregătirile în vederea unui conflict iminent.

Apoi, neînfricată luptătoare antifascistă germană informă Centrul că atacarea Uniunii Sovietice se târăgăna din pricina încetinirii ritmului operațiunilor militare hitleriste în Balcani...

Pe la sfârșitul lui aprilie, Ilse se întâlnește din nou cu von Schelia. Diplomatul își freca mulțumit mâinile :

— Se pare că acum Anglia poate răsufla ușurată... Astă iarnă, după contra-mandarea debarcării în insulele britanice, mulți erau înclinați să creadă că Hitler nu mai avea un alt plan bine conturat. Acum, însă, lucrurile s-au limpezit... În afara de problema greacă, care în ultimă instanță, are un rol pregătitor, atacarea Uniunii Sovietice se află în centrul atenției tuturor măsurilor cu caracter militar...

După ce străbătu de câteva ori camera de la un capăt la altul, von Schelia începu să dicteze.

— Lucrurile se prezintă ca și cum planul de atacare a Rusiei n-ar fi suferit niciodată modificări... Se pune problema deschiderii unui drum liber spre India... a preîntîmpinării din flanc a primejdiei rusești, în caz că Germania se va îndrepta spre Canalul de Suez...

Întîlnind privirea nedumerită a Ilsei, von Schelia înclină aprobator cu capul și continuă :

— Informațiile provin din sursă sigură. Am discutat situația politică generală și evenimentele ce urmează să aibă loc într-un viitor apropiat chiar cu aghiotantul lui Ribbentrop... Au fost chemați sub arme circa două milioane de soldați, între care și muncitori din industria de armament. Potrivit unor informații din surse demne de încredere, forțele terestre numără 4,7 milioane, iar cele aeriene — 1,7 milioane de oameni. Dacă mai adăugăm și pe cei concentrați în ultimul timp, se trece de 8 milioane...

— În această informație aș vrea să subliniez din nou — continuă el — că în Guvernământul general au fost dis-

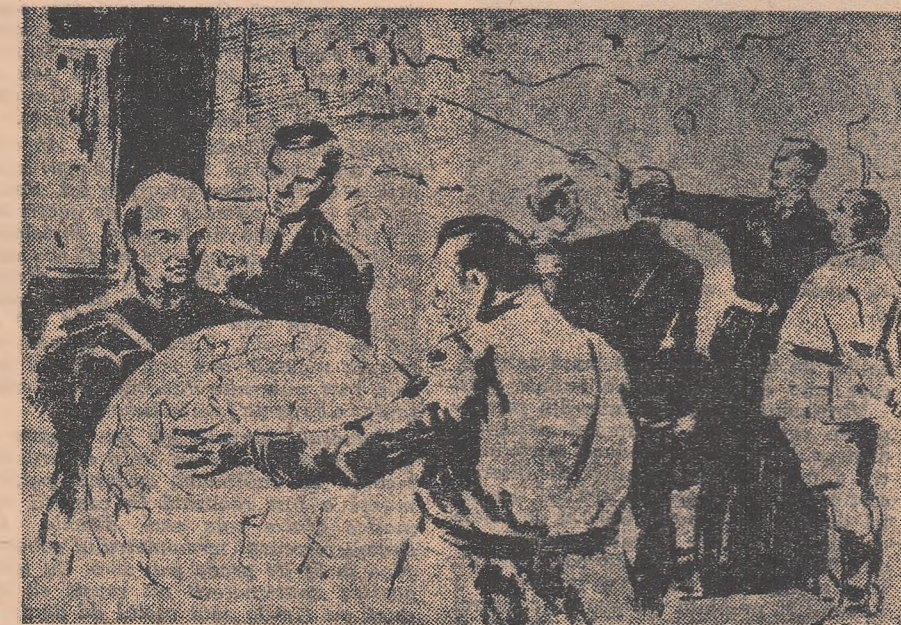
că se pregătesc acțiuni militare împotriva U.R.S.S. Am aflat acest lucru de la doctorul Schaffzick, funcționar în ministerul de externe și organizator al operației de amplasare a artileriei anti-aeriene pe teritoriul Germaniei.

Ilse dactilografiază totul cu multă atenție, după care von Schelia își rupse în bucățele mici însemnările.

La 30 aprilie, comandamentul suprem al armatei hitleriste adoptă o hotărîre preliminară, stabilind data atacului împotriva U.R.S.S. la 22 iunie 1941.

Telegrama Altei adresată Moscovei la 7 iunie 1941 glăsuia :

„Aici, în centrul atenției se află problema Rusiei. Cu toate acestea Hitler i-a dat dispoziții lui Himmler să afle

Desena de I. Filippov

cine răspindește zvonuri cu privire la un război împotriva Rusiei... Ca și pînă acum, se îndreaptă zilnic spre răsărit cîte 50 de garnituri de tren. Generalii se tem de dificultăți în aprovizionarea cu combustibil, deoarece un război cu Rusia ar necesita zilnic 24 de garnituri cu combustibil, în timp ce armata nu poate avea la dispoziție decît 16. De unde și primejdia ca unitățile de tancuri să nu poată trece dincolo de Kiev... Nici o verigă bine informată nu se îndoieste de iminența războiului împotriva Rusiei...

Alta

La 16 iunie 1941, von Schelia o înștiință urgent pe Ilse :

„La statul major al comandamentului suprem al armatei germane circulă insistenț versiuinea că Rusia va fi atacată...”

Încă din primăvara anului 1941, contele von Schulenburg, ambasadorul german la Moscova, încercase să prevină Berlinul asupra primejdiilor care amenințau Germania în cazul declanșării unei agresiuni împotriva U.R.S.S. Drept care Schulenburg fusese chemat la Berlin. Primindu-l într-o audiență de numai cîteva minute, Hitler nu-l lăsase să spună tot ce avea de spus și i aruncase la despărțire :

— N-am de gînd să atac Rusia !...

Era evident că Hitler nu mai avea încredere în ambasadorul său la Moscova.

Dar Hitler îl nedreptăța. Bătrînul diplomat era animat numai de dorința de a aduce cît mai multe servicii patriei. El își dădea seama că un război cu U.R.S.S. putea sfîrși tragic pentru Germania, așa încît încercase să spună

Berlin că Uniunea Sovietică „vrea să împlinească pumnalul în spatele Germaniei”. Cu alte cuvinte bătrînul conte refuzase să măsluiască cărțile...

Generalul Petrov povestește...

În fața noastră se află un bărbat scund, vîinos, în haine civile, al cărui nume — ca și al altor cîțiva eroi ai povestirii noastre autentice — nu poate fi dezvăluit deocamdată. Conlocutorul nostru e general. Deși nu mai e tînăr, statura-i bine clădită, privirea ageră și fața deschisă, binevoitoare arată că omul este plin de energie și forță. Generalul își amintește că acum un sfert de veac — era pe atunci inginer cu grad de căpitan — s-a întîlnit sub numele de Petrov cu un funcționar al ambasadei germane — un tip inteligent, curajos și în același timp prudent în munca grea pe care o desfășura printre hitleriști. În 1941, în lunile premergătoare războiului, Petrov s-a

În acest timp Kurt își continua activitatea complicată și extrem de primejdioasă, pe care o socotea o datorie a sa de patriot-antifascist. În Germania avea o familie numeroasă. Știa că în curînd va trebui să se întoarcă și el în Berlinul înăbușit de călăii lui Himmler, pentru a-și desfășura munca chiar în biroul hitleriștilor. Cît curaj, cîtă ură împotriva fascismului și cîtă încredere în justetea cauzei pentru care lupta îi trebuiau ca să riște atît de mult !...

Kurt încurcă două cifre

Era în dimineața zilei de 22 iunie 1941. Goebbels și Ribbentrop își și debitaseră ineptiile la posturile de radio : „Campania din răsărit va salva civilizația mondială de cumplita primejdie a bolșevismului !...”

Acolo, în răsărit, cădeau bombe, se trăgeau salve de tun, mureau oameni sovietici. Și tot acolo piereau mii de germani, chemați sub arme de fascism.

Ilse era copleșită de tristețe. Își dădea seama că războiul va fi greu, cumplit. Cu toate acestea credea în victoria asupra fascismului, era convinsă că Armata Roșie va birui.

În aceste momente grele, hotărîtoare, cea mai arzătoare dorință a ei era să poată ajuta, cu informațiile pe care le deținea, armata sovietică. Dar legătura cu Centrul se întrerupsese. Simțindu-se scoasă în afara luptei împotriva fascismului și neobișnuită să fie doar un simplu observator al evenimentelor, Ilse suferea cîrîcen. Dar legătura cu Moscova întîrzia să fie restabilă.

...La ora trei noaptea, în apartamentul inginerului-căpitan Petrov zbirnii insistent soneria. Petrov, care era singur acasă — familia plecase în vacanță la munte — și pe care o gripă puternică îl trîntise cu o zi înainte la pat, deschise ușa.

În fața liftului se afla un șofer pe care îl cunoștea bine.

— Sînteți chemat urgent la direcție, tovarășe căpitan — îi spuse omul răspicat. Generalul mi-a ordonat să nu mă întorc fără dv...

Generalul era extrem de obosit, cu ochii aproape lipiți de somn.

— Iată de ce te-am chemat, prietene — îi spuse bătrînul în loc de salut. Știu că ești bolnav. Dar e vorba de o misiune pe care nu ți-o pot încredința decît duminică. Ești singurul om din grupul nostru pe care îl cunoaște Kurt. Mîine dimineață toți membrii ambasadei pleacă. Iar la Berlin, Alta a rămas fără legătură. Fă ce știi și transmite parola pentru această neprețuită colaboratoare a noastră. Îți vom acorda tot sprijinul...

În gară, Petrov se interesă la șeful trenului în ce compartiment avea să călătorească Kurt. După ce trecură de Serpuhov, Petrov deschise ușa compartimentului respectiv. Privirea lui se întîlni cu cea a lui Kurt. Pe chipul impenetrabil al funcționarului german nu se clintî nici un mușchi. Dar douăzeci de minute mai tîrziu, pe platforma vagonului, Petrov îi strecură abil un petec minuscul de hîrtie fină. După alte cîteva minute, în timp ce se întorcea în compartimentul său, Kurt trecu încet pe lângă Petrov, care rămăsese pe platformă, dîndu-i discret să înțeleagă că totul era în regulă.

Inginerul răsuflă ușurat.

Dar nici unul dintre ei nu bănuia în clipa aceea că, obosit de drumul lung pînă la Berlin, Kurt avea să încurce două cifre din nesfîrșita coloană pe care trebuise s-o memoreze.

Cifrele erau tocmai parola pentru „muzician” — radiotelegrafistul grupului, devotatul luptător antifascist Schultz, care ținea la Berlin legătura cu Moscova

V. Kudriavțev
K. Raspevin

(Va urma)

Trei întâlniri cu Enescu

Am avut fericirea să-l ascult pe George Enescu în 1946, când a fost în turneu la Moscova, în tripla calitate de compozitor, violonist și dirijor. În toate trei ipostazele a fost extraordinar! Îmi amintesc ce vîlvă a făcut sistemul lui de repetiție cu Orchestra simfonică de stat pe care a dirijat-o. Înainte de a se apuca de lucru, i-a rugat pe interpreți să-i îngăduie să le cînte la pian Simfonia V-a de Beethoven. După aceea repetiția a decurs fără nici o întrerupere: orchestra a înțeles toate intențiile marelui muzician care le exprimase clar în formidabila sa execuție a lucrării beethoveniene.

A doua întâlnire cu Enescu a fost opera „Oedip”, prezentată acum cîțiva ani la Moscova de colectivul Operei române din București. Această compoziție plină de zbucium dramatic, de încercări înnoitoare, despre care prietenii francezi ai lui Enescu spuneau că este „liberă de prejudecăți”, m-a ajutat să fac încă un pas spre cunoașterea originalei personalități a artistului român.

După aceea a urmat întâlnirea cu „Amintirile” lui Enescu. Cartea prezintă interes nu numai pentru muzicieni. Este confesiunea unui mare artist, profund sincer, rezultatul meditațiilor lui de mulți ani despre artă și viață, un excepțional document de creație al epocii noastre.

Biografia lui Enescu este uimitoare. Talentul lui s-a manifestat foarte devreme, la 4 ani; la 7 primea o primă recunoaștere din partea celor mai buni pedagogi din Viena, iar la 13 se deschideau porțile Conservatorului din Paris. Dar să admitem că istoria muzicii a cunoscut și alte exemple de precocitate. Multilateralitatea lui a fost, însă, singulară. Cînd a venit la conservator — își amintea mai tîrziu celebrul pianist Alfred Cortot. — Enescu a cîntat strălucit (cuvîntul lui Cortot) la vioară un fragment din concertul de Brahms, a interpretat răscolitor (tot Cortot) la pian allegro din sonata „Aurora” de Beethoven, iar la sfîrșit și-a uimit colegii cu faptul că era autorul a trei simfonii!

Prin memoria lui muzicală Enescu amintea de Mozart. Prietenii lui erau convinși că dacă, izolat pe o insulă neocuită, ar fi avut creion și o cantitate suficientă de hîrtie ar fi putut transcrie din memorie cea mai mare parte a operelor muzicale clasice și romantice. Marele compozitor ungar Bela Bartok își amintea cum în 1922, Enescu a studiat cu orchestra și a interpretat fără greșală, din memorie, o nouă lucrare a lui a cărei partitură o răsfoise în fugă în tren, în prezența autorului.

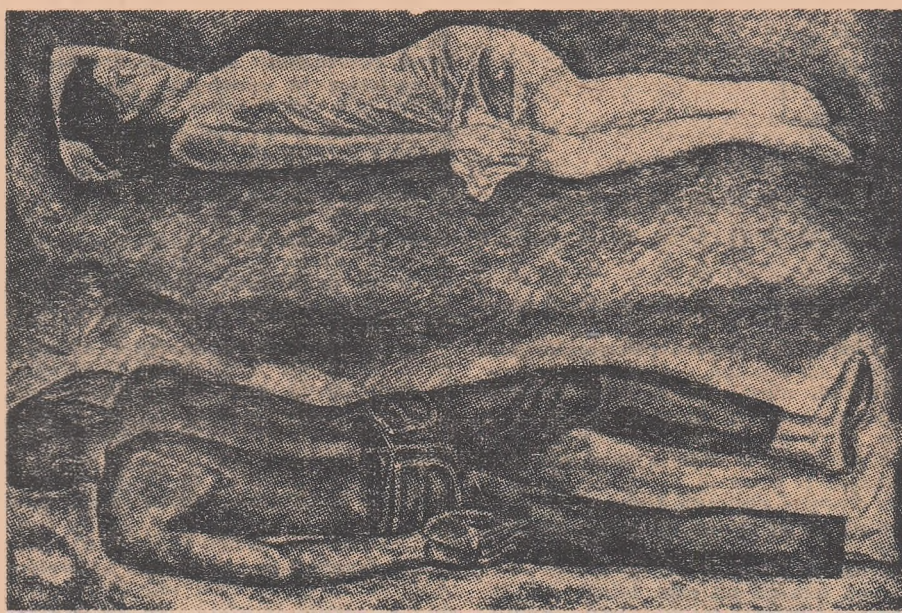
Trîind o mare parte din viață la Paris, Enescu nu s-a rupt de pămîntul natal. Muzica lui este românească și numai românească, chiar în acele lucrări care nu au asemănări exterioare cu melosul românesc „dulce și năvalnic, trist, vesel și serios” — cum l-a caracterizat el. Dar totodată muzica lui aparține întregii omeniri.

Irakli Andronikov

CINEMA

Fuga lui Cehov

După experiența interesantă cu piesa „Fericirea mea ironică”, scrisă pe baza

Unul dintre exponate, tabloul „Doi” de V. Popkov

corespondenței purtate de Cehov cu iubita lui din tinerețe Lika Mizinova și cu alte persoane din cercul foarte apropiat al marelui scriitor rus, Leonid Maliughin a mers mai departe, realizînd un scenariu intitulat „Subiect pentru o schiță”.

La baza scenariului stă un principiu artistic oarecum diferit de al piesei, autorul i-a imprimat un caracter mai puțin documentar. Dar și de data aceea a abordat textul cehovian cu aceeași venerație — după propria-i expresie — și a avut grijă ca în replicile eroilor să poată fi recunoscute atmosfera, tonul sau chiar citate directe din scrisorile lui Cehov.

Titlul „Subiect pentru o schiță” a fost imprumutat din replica unuia dintre eroii piesei „Pescărușul”, scriitorul Trigorin. Căci scenariul evocă prima reprezentație a „Pescărușului” pe scena Teatrului Alexandrin din Petersburg, care a avut loc la 17 octombrie 1896. Dar tema este mai largă, ea cuprinde și reflecții pe marginea procesului de transformare a impresiilor, evenimentelor și dramelor de viață în act de creație, a relațiilor dintre scriitor și lumea înconjurătoare.

Personajele principale ale scenariului sînt: Anton Cehov, sora lui Mașa, fratele Alexandr, tatăl Pavel Egorovici, mama Evghenia Iakovlevna, Lika Mizinova, ziaristul Ghiliarovski, scriitorul Potapenko. Alături de acești oameni reali, în film vor „trăi” și eroii „Pescărușului”: Nina Zarecinaia, Trigorin, Treplev.

Acțiunea de bază a scenariului se mărginește la o singură zi. Ea începe în ajunul premierei și se încheie cu fuga lui Cehov din Petersburg, cînd scriitorul, fără a-și lua rămas bun de la nimeni, fără a participa la masa dată în cinstea lui, a plecat de la teatru direct la gară și de acolo la Moscova, la Melihovo.

În ziua aceea, 17 octombrie 1896, premiera „Pescărușului” a fost un adevărat dezastru. Istoria teatrului rus păstrează amintirea tristului eveniment, care atestă obtuzitatea momentului și a publicului respectiv. Insuși Cehov îi scria despre această întimplare lui Nemirovici-Dancenko pe obîșnuitul lui ton spiritual: „Teatrul respira răutate, aerul era dilatat de ură și eu, după legile fizicii, am zburat din Petersburg ca o bombă”.

Scenariul reinvie acele minute tragice pentru scriitor, agitația malițioasă stîrnită de presa petersburgheză, indiscreția binocurilor și monocurilor sclăpitoare care căutau cu insistență silueta autorului, ostilitatea sălii de spectacol, jocul greoi al actorilor, decorurile nepotrivite, foarte departe de ceea ce vedea Cehov. Și singurătatea lui absolută...

Numele regizorului viitorului film: Serghei Iutkevici. S-ar putea — nu e încă un lucru definitiv stabilit — ca unul din roluri să-i fie încredințat actriței franceze de origină rusă Marina Vlady.

EXPOZIȚII

O epocă într-o sală

Expoziția jubiliară a pictorilor din Moscova, deschisă în cinstea apropiatului semicentener al Revoluției din Octombrie în Sala centrală de expoziții din capitala U.R.S.S., impresionează în primul rînd prin amploarea ei. Peste două mii de opere reprezentînd aproape

toate genurile artei plastice, mai bine de o mie de autori... Pentru a putea vedea toate exponatele, e nevoie nu de ore, ci de zile.

Artiștii moscoviți s-au pregătit doi ani pentru această impozantă „dare de seamă”. În intervalul respectiv ei au creat zece de opere de pictură, sculptură și grafică, compoziții monumentale, lucrări pentru teatru și cinema.

Catalogul expoziției este deschis de maeștri consacrați ca pictorii Kukrinski, Boris Prorokov, Iuri Pimenov. Decanii de artă și de vîrstă sînt înconjurați de colegi virșniei, mai tineri de tot, care laolaltă compun o impresiune deosebită de imagine a continuității generațiilor, unite de același ideal al slujirii artei realiste.

Lucrările expuse oglindesc diferitele etape ale dezvoltării statului sovietic. „Pentru Puterea Sovietelor” de N. Gorlov și „Lenin și poporul” de M. Nikonov, tripticul monumental în mozaic „Triumful lui Octombrie” de V. Arakelov, „Primul născut al cincinalului” de N. Livceak, „Comsomoliștii” de S. Dudnik precum și multe altele vorbesc cu pasiune civică despre revoluție, despre marile schimbări care i-au urmat, despre noile relații dintre oameni în societatea socialistă.

În ordine logică și cronologică urmează lucrările închinete celor care au apărut libertatea și neafirmarea Uniunii Sovietice în anii grei ai războiului anti-hitlerist. Tablourile „Acuzare” de Kukrinski și „Rămas bun” de Nikolai Andronov domină acest sector bogat în reușite incontestabile.

Tablourile de viață pașnică, de creație, frumuseții peisajului natal și-au dăruit inspirația D. Mocialski și E. Rasborguev, V. Popkov și I. Pohodaev, N. Ponomarev, D. Ghenin, M. Ivanov și alții.

Într-un efort comun, expoziții crează imaginea vibrantă a unei epoci eroice care va sărbători în ourînd jumătate de veac de existență.

VEDETE ÎN ATELIER

Echipa ideală a lui Alexandr Sokolov

Ca și Ilia Glazunov, în atelierul căruia au pozat mari vedete internaționale ale ecranului, pictorul Alexandr Sokolov și-a creat acasă o galerie de „stele”, care a desființat distanțele și hotarele, aducîndu-i laolaltă, într-o echipă ideală, pe vulcanica Anna Magnani și fermecătoarea Tatiana Samoilova, pe distinsa Lucyna Winnicka și focoasa Sophia Loren, pe enigmatică Marina Vlady și înțeleptul Eduardo de Filippo, pe elegantul Jean Marais și exuberantul Raj Kapoor, pe sobrul Erwin Geschonnek și nonșalantul Marlen Hușiev etc. etc.

Portretistica este, indiscutabil, unul dintre genurile cele mai dificile ale picturii, pentru că artistul, zgrăvind pe pînză chipul unui om real, trebuie să știe să pătrundă în sacral univers interior al modelului și, mai ales, prin intermediul lui, să fixeze un moment istoric concret.

Cînd modelul este actor de cinema, lucrul devine și mai greu: artistul trebuie să știe să despartă esența umană a interpretului de imaginea personajului creat pe ecran, să abstragă portretul măștii cinematografice și totuși să păstreze ceea ce are ea mai caracte-

ristic, fiindcă spectatorii așa îl cunosc și așa vor să-l recunoască. Portretele din galeria lui Alexandr Sokolov dovedesc că autorul ține seama de aceste exigențe și le răspunde cu succes.

Cîteva cuvinte despre tînrul artist. Diapazonul talentului său este foarte întins, Sokolov abordînd cu aceleași bune rezultate pictura, grafica, stampa. Și are un deosebit dar al caricaturii. Șarjele lui amicale, care acoperă pereții Casei actorului din Moscova, sînt întotdeauna un subiect de bună dispoziție și de aprecieri elogiatoare la adresa semnatarului lor.

NOUTĂȚI ÎNTR-O PROFESIE VECHĂ

Clovnul Nina

Cînd Nina Krasavina s-a măritat cu Mark Gorodinski, acrobat fantezist, nici prin cap nu-i trecea că se va duce la circ altfel decît ca spectatoare. Dar într-o zi, cînd soțul ei a rămas fără partener, spre uimirea generală și chiar a ei, Nina și-a oferit serviciile. Simțul comice natural cu care era înzestrată tînăra femeie a irupt de la prima reprezentație mascînd cu succes lipsa de meșteșug și asigurîndu-i un debut strălucit. Cuplul Gorodinski s-a instalat de atunci temeinic în programul circului din Moscova.

Dar „zina bună” a Ninei a aranjat mai departe lucrurile cu aceeași dibăcie. Într-o zi celebrul clovn Karandaș s-a îmbolnăvit. Trebuia făcut ceva pentru publicul care aștepta cu nerăbdare apariția lui. Directorul artistic a venit într-un sufllet la Nina și a implorat-o să se travestească în... Karandaș.

— Ieși în arenă și acolo fă ce vrei tu... numai să faci ceva!

Împinsă de la la spate la propriu, Nina s-a împiedicat și s-a întins la pămînt atît de natural și de comic încît publicul a izbucnit în hohote de ris.

— Karandaș, Karandaș! scandau entuziasmați spectatorii, fără a observa „mistificarea”.

Și așa a fost seară de seară, pînă cînd titularul s-a restabilit și s-a întors la circ pentru a-și relua costumul și rolul. Cînd i s-a explicat cum a fost înlocuit, Karandaș n-a privit întîmplarea cu umor, așa cum se mai întîmplă uneori, în afara scenei, cu comicii. Ba chiar s-a supărat și a dat o replică nițelusb rebrogradă:

— Femeile n-au fost și nu vor putea deveni niciodată clovni!

Ei bine, Nina a devenit. Și s-a arătat capabilă să susțină cu brio nu un număr sau două, ci un program întreg — probabil pentru prima oară în istoria acestei profesii. Surpriza publicului atînge apogeul la sfîrșit, cînd clovnul, într-un „strip-tease” original, își leapădă veșmintele tradiționale și de sub ele apare o femeie tînără și drăguță, cu un costum colant de paiete pe trupul bine făcut.

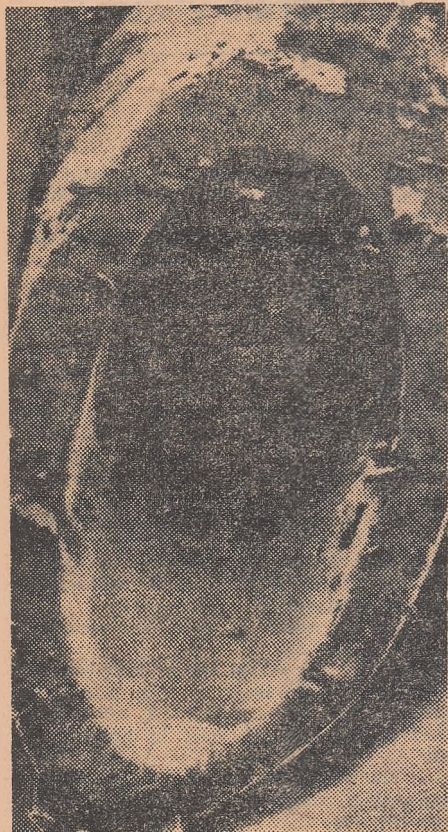

Nina Gorodinskaja în arenă și acasă

ELECTRONICĂ

Microscopul dă mîna
cu televiziunea

Punerea la punct a „stereoscannerului“ a lichidat multe din neajunsurile microscopului electronic. Se știe că în cel de al patrulea deceniu al secolului nostru, făcînd un adevărat salt în istoria științei, savanții au reușit să înlocuiască razele luminoase cu fasciculele de elec-

Iată cum arată, mărit de 6300 ori, vârful unui ac de seringă hipodermică. Pe marginile lui se văd înfimele fragmente de piele care au fost smulse cu prilejul injectiei

troni. Din optic, microscopul a devenit electronic permițînd, astfel, examinarea unor obiecte cu un diametru de numai cîțiva angströmi. Era o realizare uimitoare, dacă ținem seama de lumina minimă de 5.000 angströmi pe care, în cel mai bun caz, o autoriza microscopul optic. Bucuria a fost însă incompletă, deoarece s-a constatat că noul instrument nu putea examina decât obiectele transparente la electroni, cu alte cuvinte extrem de subțiri, ceea ce îngusta considerabil câmpul investigațiilor.

Imposibilitatea de a examina electronic obiecte de oarecare grosime nu e greu de înțeles: microscopul electronic obișnuit, „cu transmisie“, necesită, pentru formarea imaginii, trecerea prin obiectul supus examinării a unui flux de electroni lansat cu toată viteza. Contrastele imaginii se datoresc diferențelor de intensitate ale fluxurilor emergente pe un ecran fluorescent sau pe o placă fotografică. Obiectul acționează asupra fasciculiului incident, sustrăgîndu-i o oarecare cantitate de electroni, nu atât prin absorbție cît printr-un mecanism complex de difuzie. În raport cu densitatea materiei, unii electroni suferă atunci cînd o străbat șocuri mai mult sau mai puțin numeroase, care le modifică traiectoria. Pe ecran, în locul pe care ar fi trebuit să-l lovească dacă ar fi urmat drumul asigurat de „lentilele electronice“ ale microscopului, se conturează o umbră. Pentru ca contrastul să se producă trebuie, deci, ca electronii să străbată obiectul. Or puterea lor de pătrundere este atât de slabă, încît sînt foarte repede absorbiți de o cantitate mică de materie. Acelelalte raze sub 50—100 kW, de pildă, ei nu pot traversa un obiect a cărui grosime depășește de zece ori puterea separatorie dorită, cu alte cuvinte, cel mai adesea, 200 angströmi. O grosime de 1000 angströmi, chiar dacă permițe o imagine, o înecă într-o aureolă difuză.

Pentru înlăturarea obstacolului oamenii de știință au făcut apel la un fenomen electronic, în care orice materie bombardată de electroni cu o energie convenabilă răspunde printr-o emisie de electroni „secundari“. Dar cum să formezi o imagine cu electroni țîșnind dintr-un punct oarecare al obiectului în direcții și cu viteze complete diferite? Aceste fluxuri nu sînt utilizabile simultan, la scara întregului obiect, din cauza indisciplinării lor. Ele devin însă utilizabile atunci cînd sînt luate separat, căci fiecare este caracteristic pentru punctul lui de origină,

Astfel, pentru un electron incident care lovește cu mare viteză un anumit punct al obiectului, numărul electronilor secundari care scapă constituie o informație, un mesaj elementar privind structura materiei în punctul de ciocnire. Deci nu s-a mai pus problema obținerii dintr-o dată a unei imagini complete și continui a obiectului, ci a unei imagini obținută punct cu punct, recurgîndu-se la așa numita tehnică a „baleajului“ (măturării) cunoscută în televiziune.

Noua tehnică nu este, totuși, așa de simplă. La început trebuie făcut „apelul“ și „întrunirea“ electronilor secundari care emană din fiecare punct al suprafeței cercetate. De fiecare dată nu există decît o singură sursă — aceea pe care o lovește fasciculiul primar. Dar, pornind de aici, începe o adevărată răspîndire de nou-născuți, recuperarea lor făcîndu-se prin mijlocirea unei „grile“ adusă la un potențial convenabil. Evident, electronii incidenti nu trebuie atrași în același timp. Din fericire, din cauza vitezei mari, ei nu prea au tendința să tulbure recoltarea. Se obține, astfel, un curent denumit „semnal“, deoarece în fiecare moment intensitatea sa este caracteristică punctului bombardat. Este un semnal foarte slab, perceput prin mijlocirea unui multiplicator de electroni. Amplificat, curentul de semnal neglează, ca în televiziune, un nou bombardament electronic, a cărui „pensulă“ mătură fundul fosforescent al unui tub catodic. Cînd curentul semnalului e slab, dispozitivul de comandă nu va provoca decît o luminozitate slabă și viceversa. Imaginea s-a format. Cei doi fasciculi de electroni mătură, în mod sincron și punct cu punct, unul — obiectul, celălalt — receptorul. Profunzimea câmpului e satisfăcătoare și procedeul permite vizionarea unei imagini „în relief“, devenind posibilă chiar detectarea detaliilor care în mod normal sînt ascunse câmpului vizual.

Stereoscannerului, care reprezintă un pas în plus în lumea infinitului mic, i se prevăd aplicații multiple: de pildă în industria fibrelor sintetice și materiale, în cea de ceramică, în entomologie și mai ales în radiofonie, unde microcircuitele, cum sînt transistorii, vor putea fi încercate fără pericol de deteriorare.

Impletitura unui scaun de grădină? Nu, cîțiva milimetri de stofă, măriți de 105 ori

ENERGETICĂ

Rezervele oceanului
atmosferic

Soarele este izvor de energie pentru toate procesele care au loc pe planeta noastră. Atmosfera Pămîntului este prima care primește energia solară, o absoarbe și o transformă într-o grandioasă deplasare a maselor de aer cu cicloni și anticicloni.

Pentru a putea dirija această gigantică forță a naturii, omul trebuie să o cunoască, să calculeze sursele de energie ale atmosferei. Un astfel de calcul a făcut nu de mult cercetătorul

Evgheni Borisenkov. El a alcătuit o hartă cuprinzînd distribuția energiei atmosferice în emisferele nordică și sudică. Cu acest prilej cercetătorul a constatat că cele două emisfere nu se aseamănă între ele. Astfel, în cea nordică, zona cu cele mai mari rezerve de energie cinetică este cuprinsă între 40 și 41 de grade latitudine. Între aceste limite deasupra Japoniei sînt concentrate rezerve foarte mari de energie, revenind pe fiecare centimetru pătrat de suprafață între patru și șase miliarde de ergi.

În nordul Uniunii Sovietice energia atmosferică nu depășește un miliard de ergi iar în sud trei miliarde de ergi. Vara energia maximă se deplasează spre bazinul Amurului unde atinge 1,5 miliarde de ergi.

Rezervele globale de energie cinetică ale emisferei nordice scad din iarnă pînă-n vară de aproximativ trei ori. În emisfera sudică există o a doua limită maximă în vecinătatea hotarelor Antarctidei. Intinderile relativ omogene ale acestei emisfere fac ca rezervele globale de energie de aici să fie de două ori mai mari decît în emisfera nordică. Astfel cînd la nord de ecuator e vară iar la sud iarnă, energia cinetică a emisferei sudice este de 3,5 ori mai mare decît cea nordică. Și această „diferență de potențial“ duce inevitabil la un intens schimb de aer între emisfere, la creșterea circulației atmosferice.

În ansamblu atmosfera Pămîntului dispune de rezerve colosale de energie care ar putea fi exprimate în ergi printr-o cifră urmată de 30 de zerouri. Această energie dă naștere taijunurilor și inundațiilor, cicloanelor și secetei, vremii bune sau rele.

HIDROBIOLOGIE

Scafandri
în Antarctica

Cînd spunem Antarctica ne gîndim la o vastă întindere de gheață populată doar de pinguini, foci și cîteva specii de păsări. Ne trece oare prin mințile că sub stratul gros de gheață, care acoperă apa mărilor din această zonă, ar putea pulsa viața întocmai ca la tropice? Și totuși așa este.

Biologii adună de mai mulți ani tot felul de informații despre populația mărilor antarctice. Ei au luat pînă în clipa de față nenumărate probe de la diverse adîncimi dar numai din zonele aflate departe de țărîm: aceasta din pricină că navele mari nu se puteau apropia prea mult de coastă.

A XI-a expediție sovietică în Antarctica a folosit, prima oară în cercetările biologice, scufundarea sub apă cu scutul de a cerceta și zona din preajma țărîmului. De la mijlocul lui decembrie pînă în martie, cît ține vara polului sud, au fost efectuate 144 de scufundări.

Cu acest prilej au fost cercetate mai ales apele mici, din apropierea insulelor Haswell, aflate în vecinătatea stației Mirnii. Aparatele ușoare au îngăduit scafandrilor să observe animalele în mediul lor natural, să cunoască caracterul comunităților subacvatice, să adune numeroase probe de floră și faună.

În Antarctica condițiile de scufundare sînt deosebite de cele din mările calde. Aici temperatura apei nu se ridică dincolo de două grade sub zero, din care cauză scafandrii trebuie să îmbrace un fel de hidrosalopete termozolotoare. Acestea au dezavantajul că îngreuniază respirația și mișcările scafandrilor. Iar dacă se întîmplă să nimerescă în tubul de aeraj o cantitate oricît de mică de apă e îngheață foarte repede și împiedică respirația. Dar scufundarea în mările antarctice are și laturi plăcute. Apa este neobișnuit de limpede și îngăduie scafandrilor să vadă pînă la o depărtare de 30—40 de metri. Mai mult, ea este bine iluminată. Cu toate că stratul de zăpadă și gheață este foarte gros, lumina pătrunde sub apă pînă la 50 de metri adîncime. Aceasta este de altfel adîncimea maximă la care s-au făcut cercetări.

Fiecare scafandru a efectuat în timpul cercetărilor cîte două plonjări pe zi. În zona din imediată vecinătate a gheții ei nu au întîlnit aproape nici o viețuitoare. La 3—4 metri adîncime găseau de obicei arici de mare, stele de mare, moluște, iar la 15—20 de metri pătrundeau în împărăția coraliilor unde își găsesc adăpost zeci de specii de animale — viermi, moluște, crustacee, echinoderme. Din cauza temperaturii scăzute, animalele de aici nu sînt prea mobile. De aceea, și peștii puteau fi ușor prinși cu mîna. În sfîrșit, pe ultima porțiune a zonei de scufundare, unele animale ating dimensiuni impresionante.

Știința

După ce se ajungea la adîncimea maximă erau adunate animale și plante, se calcula densitatea lor, se căutau specii rare, se luau fotografii. Astfel se încheia prima scufundare.

A doua se făcea numai pînă la 10 metri, unde se rămînea circa 40 de minute. Scopul incursiunii era de a căuta alge microscopice, principala sursă de materie organică în mările polare. Cercetările din această zonă au confirmat de asemenea presupunerea că în ea ar exista sumedenie de animale. Într-adevăr, ele sînt atrase aici de hrana bogată și mai ales de posibilitatea de a se ascunde de animalele de pradă. Adăpostul lor este stratul de cristale de gheață care se formează la urma pe suprafața inferioară a gheții.

IPOTEZE

Diamante lunare

În ultimul timp, fizicienii au reușit să identifice o substanță misterioasă, pe care au descoperit-o în... unui meteorit. După părerea lor e vorba de diamante, dar nu de felul celor folosite de giuvaergii sau în industrie, cu structură cristalină cubică, ci de un tip aparte, cu structură hexagonală!

Deși pînă acum astfel de substanțe n-au putut fi descoperite în nici o formație terestră ele nu sînt totuși necunoscute cercetătorilor, deoarece s-a izbutit sintetizarea lor. Dar tocmai condițiile în care a fost realizată sinteza, îi fac pe fizicieni să presupună că ele pot fi localizate în meteoriti. Într-adevăr, „diamantul hexagonal“ a putut fi obținut prin încălzirea unui eșantion de grafit cristalizat la o temperatură de peste 700°C și sub o presiune de 200.000 kg/cm.² După care substanța obținută a fost sintetizată în timpul unor explozii, în care temperaturi ridicate și presiuni de aproape 150.000 kg/cm.² erau obținute în numai cîteva secunde. Or, se știe, meteoritii conțin deseori grafit cristalizat, iar ciocnirea lor cu Pămîntul dă naștere la presiuni care pot atinge cu ușurință valoarea indicată ceva mai înainte. În concluzie, dacă conțîn grafit, cu ocazia șocului extrem de puternic, acesta se transformă în diamant hexagonal.

Densitatea și durezza acestui corp sînt identice cu acelea ale diamantului natural, legăturile atomice dintre atomii de carbon invicinatî fiind, în ambele tipuri de diamant, perfect asemănătoare. Totuși, analizate cu ajutorul razei X, între structurile lor cristaline a putut fi observată o diferență fundamentală. Structurile de atomi ale diamantului hexagonal fac cu cele ale diamantelor clasice un unghi de 60°, așa încît cercetătorii sînt de părere că ambele tipuri de diamante trebuie să se găsească și pe Lună.

tehnica

PSIHOFIZIOLOGIE

Emoțiile și emotivitatea

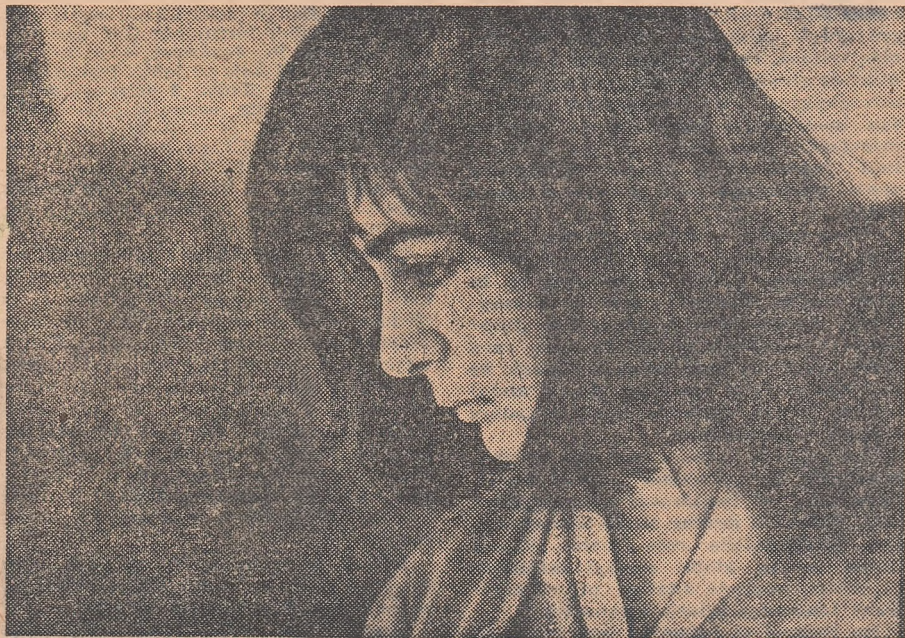
Universul emoțiilor umane este deosebit de bogat. Starea noastră sufletească, vioiciunea sau molciunea, buna sau proasta dispoziție sunt determinate de nenumărate cauze: condiții de viață, reușite sau nereușite în muncă, sănă-

mănuțe avea posibilitatea să oprească curentul apăsând pe o manetă, cealaltă nu dispunea de acest mijloc. După un timp, cercetătorii au observat că maimuța care a folosit maneta, scăpând deci parțial de senzația dureroasă provocată de curent, a devenit hipertensivă, în timp ce sănătatea celeilalte nu a avut de suferit. Iată deci că boala a fost provocată nu de senzația dureroasă, nici de teama de această senzație, ci de încordarea care stăpânea animalul preocupat să apese neconștient pe manetă.

E de la sine înțeles că rezultatele experiențelor de laborator nu pot fi aplicate automat la om. Totuși practica a arătat că, în anumite cazuri, emoțiile negative pot provoca o supraîncordare a zonelor superioare ale creierului și ducă la îmbolnăviri. Sint însă numai cazuri particulare, nicidecum o regulă.

Se spune că bucuria îl întinerește pe om și, dimpotrivă, tristețea, necazurile îl fac sumbru, greoi, îl îmbolnăvesc repede. E bine cunoscută expresia: „Mor de frică!”. Așa să fie? Se poate într-adevăr muri de frică? Biologul sovietic O. Krilov arată într-un recent articol că, dacă un număr mare de oameni sint copleșiți de panică, ea poate pricinui moartea multora din ei. Spaima este în acest caz cu atât mai nocivă cu cât înăbușă orice posibilitate de cîntărire rațională a situației. Spaima este instinctivă, e o reacție înăscută. Ea îl apără adesea pe om de primejdii care-l amenință, îl previne de apropierea lor, îi dă posibilitatea să le evite. Cînd această emoție este însă prea puternică, ea produce o supraîncordare a sistemului nervos central și a sistemului cardiovascular — și astfel poate surveni moartea.

Dar frica nu acționează în toate cazurile la fel. Foarte multe depind de individul cuprins de teamă, de priceperea lui de a aprecia situația, de prezența lui de spirit, de experiența și cunoștințele pe care le posedă. Se spune despre unii că sint curajoși, că nu se tem de nimic. Este inexact. Pînă și cei mai neîfricați oameni trec prin momente de spaimă. Este un sentiment propriu tuturor organismelor vii. Dar curajozii se deosebesc de lași prin aceea că, bizuindu-se pe cunoștințele și expe-

Deprestune sau reverie ?

tate sau boală etc. Reacția emoțională este complexă, la ea participă întregul sistem nervos, organismul în ansamblu.

Cu toate că emoțiile însoțesc activitatea fiecărui om, mulți consideră că sint emotivi numai acei indivizi pe care îi caracterizează trecerea bruscă de la o stare la alta, ca de pildă de la ris la plîns. Un asemenea raționament este firește greșit. Mai corectă din punct de vedere științific ar fi împărțirea oamenilor în emotivi ageri și emotivi inerti.

Orice activitate emotivă este de obicei însoțită de una motrice. Sint mobilizate resursele energetice ale organismului, adică inima lucrează mai intens, crește tensiunea arterială, sporește procentul de zahăr din sînge, respirația devine mai accelerată. La oamenii sănătoși tensiunea arterială revine la normal o dată cu încetarea tensiunii emoționale. Dar dacă emoțiile puternice sint repetate și de lungă durată, tensiunea arterială se va menține crescută, chiar după dispariția emoțiilor care au provocat-o.

Auzim adesea vorbindu-se că numai emoțiile negative — teamă, mîhnire pot fi cauza unor îmbolnăviri. Realitatea este însă alta. Vom înțelege mai bine acest lucru urmărind o interesantă experiență făcută de un grup de cercetători sovietici. Ei au închis două maimuțe într-o cușcă prin ai cărei pereți și podca trecea curent electric. Una din

riența lor, pot să judece cu calm împrejurările și să-și infrîngă spaima. Numai astfel izbutesc pompierii să biruie flăcăurile, iar piloții de încercare să reziste tentației de a părăsi aparatul cînd acesta nu li se mai supune.

Fiziologii au demonstrat de mult că reacțiile emoționale sint în directă legătură cu activitatea sistemului nervos central. În elipa de față este bine cunoscută și influența pe care emoțiile o exercită asupra glandelor endocrine. Astfel, minia, teama, furia, durerea provoacă o intensificare a activității glandei suprarenale, din care cauză crește procentul de adrenalină din sînge. Dacă omul este stăpînit vreme îndelungată de asemenea emoții, el cade într-o stare de depresiune. În timpul încordărilor emoționale își intensifică activitatea și glanda tiroidă. Se știe, de pildă, că traumele psihice constituie una din cauzele bolii lui Basedow.

Într-un cuvînt, emoțiile acționează asupra întregului organism. Ele pot stîmula sau, dimpotrivă, scădea vitalitatea organismului, pot deprima, irita, împri-ma o bună sau proastă dispoziție. Emoțiile dau zonelor superioare ale creierului și întregului organism rezerve de energie, fiind sub acest aspect un puternic stimulent al faptelor eroice, actelor de creație și definind în mare măsură capacitatea intelectuală și fizică a omului.

Norii se string amenințători, dar meteorologii au și reușit să evalueze, cu ajutorul instalației radar, diametrul și procentul de concentrație al proiectilelor de gheață.

METEOROLOGIE

Tunul împotriva grindinii

Impotriva secetei, averselor de ploaie și, mai ales, a grindinei, această sabie a lui Damocles care amenință culturile, omul a luptat din timpuri imemorabile. În India și China „boabele” de grindină ating uneori, greutatea de pînă la două kilograme. Fenomenul a fost înregistrat parțial și în Uniunea Sovietică unde, în urmă cu șase ani, proiectile de gheață de jumătate de kilogram au distrus toate plantațiile din împrejurimile Voronejului. Iar în Caucazul de nord pietre de gheață, de mărimea unei portocale, se abat cu regularitate la fiecare doi-trei ani, pricinuind pagube evaluate la milioane de ruble!

Pentru prevenirea acestei teribile calamități luptă multe institute științifice din lume, printre care și cele din Caucazul de Nord, Armenia și Transcauzia. Colaboratorii lor au reușit, recent, să stabilească mecanismul de producere a grindinei. Spre deosebire de precedentele teorii, care nu concordau cu rezultatele experiențelor, noua teorie sovietică explică nu numai cauzele fenomenului, dar oferă și mijloacele eficiente de luptă împotriva lui.

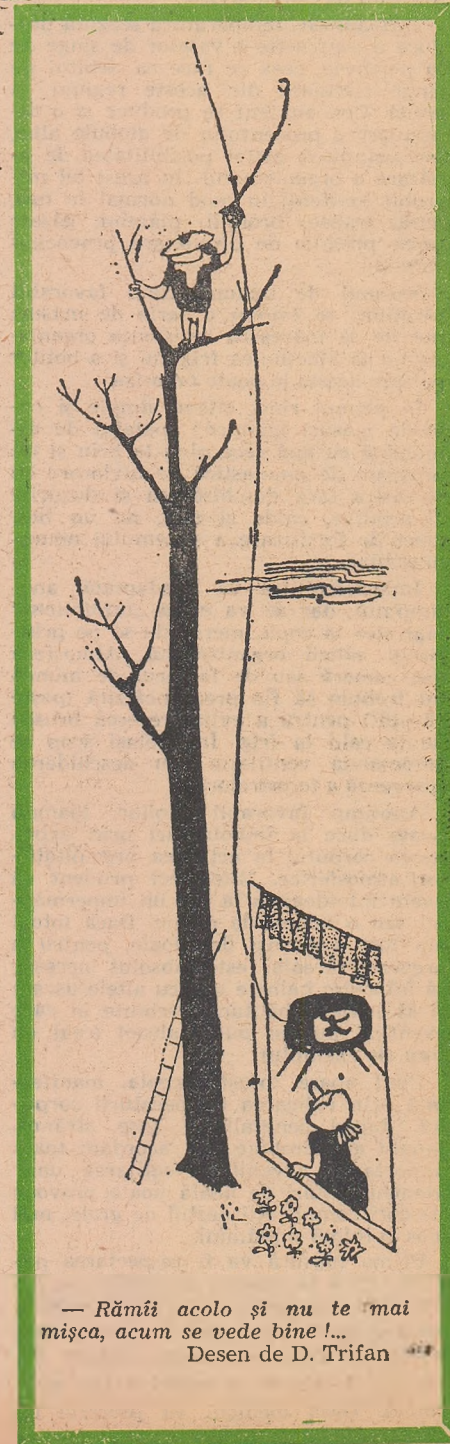
Cercetările întreprinse au stabilit că masele de aer cald și umed din straturile inferioare ale atmosferei, mai puțin dense ca aerul rece, se ridică, sub formă de curenți ascendenți cu viteză variabilă, la diverse altitudini, în timp ce aerul rece execută deplasarea invers. Pe măsură ce se depărtează de suprafața terestră, viteza lor crește, atingînd la 3—6 km deasupra nivelului mării 30—40 m/secundă. La altitudinea de 7—12 km se opresc. Vaporii de apă răciți se condensează pe parcurs în picături mai mari sau mai mici care, în mișcarea lor, se ciocnesc, sporindu-și astfel volumul și formînd norul, a cărui saturație poate atinge 40 gr. pe metrul cub.

După cum se știe, apa se solidifică la 0°C, cînd îngheață. În nori, însă, solidificarea nu survine decît la —15° pentru picăturile mari, în timp ce cele mici „rezistă” la —20° și chiar la temperaturi mai scăzute. Cînd vîrfurile de acumulare pătrunde în zonele atmosferice cu temperaturi scăzute, picăturile mari îngheață brusc, sporindu-și continuu volumul cu picăturile mici în ascensiune, așa că, în numai cîteva minute, ating dimensiuni pe care curenții ascendenți nu le mai poate susține. Diametrul cristalelor de gheață care cad pe pămînt este în funcție de viteza curenților, așa că și el poate fi calculat, ca de altfel și cantitatea de „proiectile”.

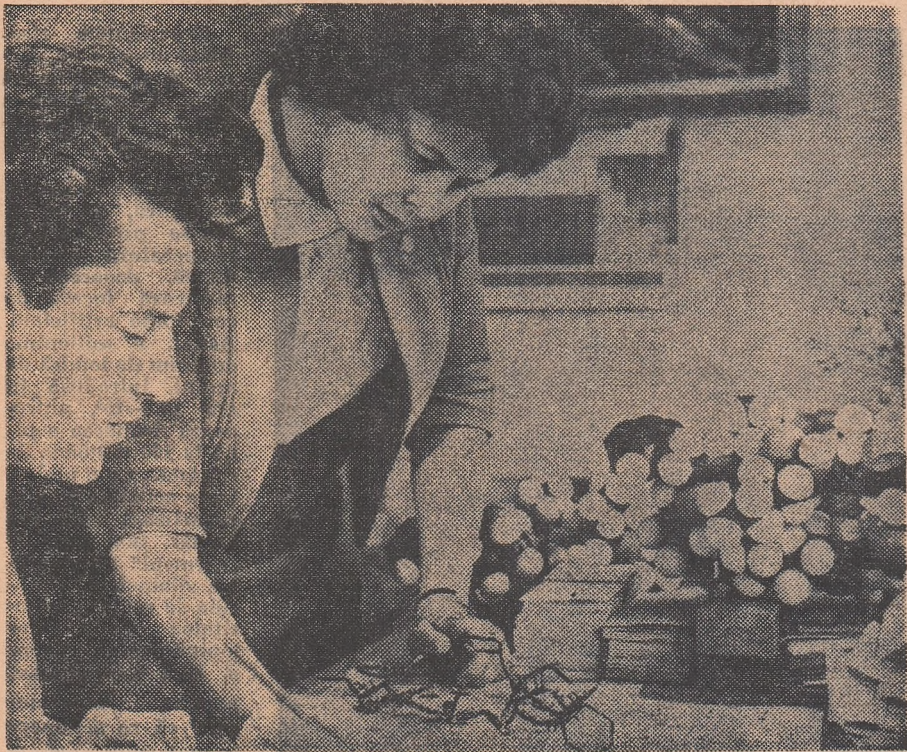
Experiențele efectuate ulterior au permis să se stabilească că, prin introducerea în nor a unor substanțe chimice, ca de pildă iodură de argint, de plumb sau gheață carbonică, cristalizarea se produce la o temperatură mai ridicată, deoarece se formează focare de congelare artificială. Astfel, o milionime de gram de iodură de argint, introdusă în nor la —10°, antrenează formarea a pînă la 100 milioane de cristale. Cum umiditatea acumulată este repartizată între un număr mai mare de „germeni” de grindină, diametrul fiecăruia se reduce, majoritatea proiectilelor topindu-se în cădere și deci nepricinuind pagube. Important este să se acționeze în momentul precis al formării grindinei.

Trimițînd spre nori, cu ajutorul radarului, unde herțiene de diferite lungimi, meteorologii sovietici au reușit să evalueze diametrul cristalelor de gheață și procentul de concentrație.

După care, prin mijlocirea unor „tunuri paragrindină”, se expediază în focar obuze cu substanțe chimice. Metoda a fost verificată cu succes de către o expediție meteorologică care s-a deplasat în Caucaz și care a reușit să asigure protecția a aproape 1 milion de hectare în 1964, 1965 și 1966. În cursul acestui an, au fost scutite de calamitate suprafețe de aproximativ 2 milioane de hectare!

— Rămii acolo și nu te mai mișca, acum se vede bine!...
Desen de D. Trifan

Intr-un laborator din Moscova se modelează structura antibioticului natural gramicidin

TEMĂ DE SEZON

Încep „răcelile“

Termenul de „răceală“, care indică o boală provocată prin frig, denumește în sens general toate afecțiunile inflamatorii contractate cu ocazia intemperțiilor. De fapt nu există o singură boală care să se numească „răceală“, termenul fiind impropriu. El înglobează afecțiuni foarte variate începând cu coriza sau guturaiul și continuând cu bronșita, pneumonia, bronhopneumonia și multe altele, în care frigul este un factor favorizant de îmbolnăvire.

Intr-adevăr, temperatura scăzută produce o contracție a vaselor de sânge de la periferie, ceea ce face ca debitul de sânge circulant din aceste regiuni să scadă. Concomitent se produce și o diminuare a procentului de globule albe, micșorându-se astfel posibilitatea de apărare a organismului. În acest fel microbii existenți în mod normal în nas, gură, trahee, bronhii, plămâni, găsesc teren prielnic de dezvoltare provocând infecții.

Sezonul de toamnă fiind favorabil răcelilor, se impun o serie de măsuri menite să mărească rezistența organismului la afecțiunea frigului și a bolilor pe care acesta le poate favoriza.

În primul rând, câteva simple și comode măsuri igienice: spălătul de dimineață cu apă rece până la brâu și un program de gimnastică de înviorare cu fereastra larg deschisă, ca și dușurile alternative, calde și reci, au un bun efect de fortificare a sistemului neuromuscular.

Îmbrăcămintea va fi adaptată anotimpului, dar se va evita „înfofolirea“ mai ales la copii, mergându-se pe principiul călirii organismului. Atmosfera din cameră sau de la locul de muncă nu trebuie să fie prea încălzită (peste 16—18°) pentru a evita trecerea bruscă de la cald la frig. În același scop se recomandă ventilația sau deschiderea frecventă a ferestrelor.

Anotimp favorabil ploilor, toamna poate duce la îmbolnăviri prin expunerea corpului la acțiunea precipitațiilor atmosferice. Este deci prudent să avem întotdeauna la noi un impermeabil sau o manta de ploaie. Dacă totuși am fost surprinși de ploaie, pentru a preveni răceala, este absolut necesar să înlocuim hainele ude cu altele uscate și să luăm o băutură fierbinte în care eventual punem puțin alcool (ceai cu rom, de exemplu).

Când apare totuși răceala, manifestată prin ridicarea temperaturii corpului, dureri generalizate, tuse, strănut, junghi etc., trebuie să-i acordăm toată importanța cuvenită. Neglijarea unor asemenea stări de boală poate provoca deseori complicații destul de grele, mai ales la inimă și plămâni.

Prima măsură va fi respectarea pa-tului. Până la sosirea medicului se recomandă reducerea alimentației, ceaiuri medicinale fierbinți (de tei, de muștel), frecții cu alcool camforat, ventuze uscate, 2—3 tablete de aspirină sau piramidon. Dacă medicul va prescrie un

tratament mai complex, el va fi respectat cu rigurozitate.

Dr. Lev Ganin

— Nu știi că s-a înființat un serviciu de fizioterapie prin telefon?

DE VORBĂ CU PĂRINȚII

Regimul de viață al elevilor

În organizarea regimului de viață al elevului în familie, părinții au un rol deosebit de important. În primul rând se vor asigura cele mai bune condiții de pregătire a lecțiilor: colț de muncă al școlarului sau cameră separată, liniște, mobilier comod etc.

După fiecare oră de studiu acasă, copilul va face o pauză de 10 minute (ca la școală), în care timp va executa câteva mișcări, va ieși la aer sau va sta în fața ferestrei respirând adânc.

Gradarea efortului asigură succesul pregătirii lecțiilor și nu obosește copilul. Se va începe de aceea cu pregătirea lecțiilor la obiectele mai ușoare, se va trece apoi la cele mai grele și se va încheia cu un obiect ușor (desen, muzică etc). Începerea lecțiilor cu obiectele grele este greșită, copilul obosește încă de la „start“; de aceea este recomandabilă o perioadă de adaptare. De asemenea, pentru ca centrul nervos să nu fie solicitat unilateral, este util să se alterneze activitatea de memorizare, cu cea de scriere sau desen.

Pentru copiii care au program școlar după amiază, pregătirea lecțiilor va începe dimineața la ora 7¹/₂—8. Este greșită și trebuie interzisă metoda folosită de unii copii de a învăța seara imediat după ce au venit de la școală. În schimb, se recomandă cu folos o oră de „odihnă activă“ înainte de masa

de seară, constând din lectură, audiții muzicale, vizionări la televizor etc.

În scopul restabilirii capacității de lucru a celulelor nervoase cerebrale și, în general, pentru dezvoltarea normală a copilului, acesta va respecta cu strictețe odihna și somnul. În funcție de vîrstă el va dormi 8—12 ore pe zi, fiind învățat să se culce și să se scoale la ore fixe. Un copil de 7 ani trebuie să se culce la ora 20,30—21 și să doarmă 12 ore, în acestea fiind cuprinse și 1¹/₂—2 ore după amiază. Între 8—10 ani va totaliza 11¹/₂ ore; la 11 ani — 11 ore, la 12—13 ani — între 10—10¹/₂ ore, la 14—15 ani, ora de culcare va fi între 21,30 și 22 și durata somnului de 9¹/₂ ore.

În regimul de viață al școlarului, un rol însemnat revine alimentației. O hrană rațională, din care nu vor lipsi carnea, laptele, ouăle, legumele și fructele proaspete, untul și vitaminele, favorizează creșterea și dezvoltarea copilului, mărește rezistența organismului la îmbolnăviri, întărește sănătatea și asigură un bun randament școlar. Un regim alimentar judicios alcătuit trebuie să cuprindă mese regulate, servite la aceeași oră, precum și meniuri variate.

Dr. F. S. Zebulin

URGENTE

Coma diabetică

Una din complicațiile cele mai grave ale diabetului este coma diabetică. Coma este intoxicația organismului cu anumite substanțe chimice (corpuri cetonice) și constă în pierderea cunoștinței, a sensibilității și a funcțiilor motorii, cu păstrarea respirației și circulației sanguine.

Bolnavul poate fi readus din comă cu condiția începerii cât mai precoce a tratamentului. De aici rezultă și importanța care trebuie acordată prevenirii și descoperirii din timp a fenomenelor comatoase.

Cauzele care provoacă cel mai adesea coma diabetică sînt următoarele: greșeli de regim — fie în sensul unui exces alimentar, mai ales sub formă de grăsimi și albumine, sau rația de glucide redusă, fie în sensul unei restricții mari de glucide (făinoase, dulciuri etc.); întreruperea tratamentului cu insulină sau insuficiența cantității de insulină injectată; surmenaj fizic sau intelectual; intoxicații și infecții (amigdalite acute, pneumonie etc.); diverse traumatisme.

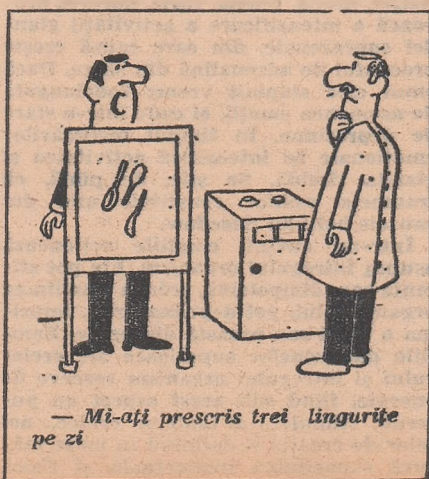
Coma începe printr-o serie de „semnale de alarmă“ ca: pierdere a poftei de mâncare, slăbire accentuată și în ritm rapid, oboseală generală, somnolență, dureri de cap, amețeli — simptome intermitente în faza inițială, care cresc progresiv spre coma diabetică. Se mai pot observa vărsături, dureri abdominale difuze, diaree și miros de „mere putrede“ la respirație.

Toate aceste semne, care sînt de abia conturate în „precomă“, devin manifeste cînd se instalează coma propriu zisă. Bolnavul devine acum inconștient, are extremitățile reci, pielea flască, limba uscată, globii oculari înfundată în orbite, pupilele dilatate, pulsul accelerat, tensiunea arterială coborîtă.

Nu trebuie să așteptăm însă tot acest „cortegiu“ de simptome dramatice. La cea mai mică suferință de precomă la un bolnav diabetic, vom chema medicul pentru a institui de urgență tratamentul.

Coma diabetică necesită o îngrijire deosebită pînă la redresarea totală a bolnavului, de aceea condiția cea mai bună este internarea lui în spital. Abandonarea prematură a tratamentului duce la reinstalarea stării de comă, de aceea bolnavul nu va părăsi instituția spitalicească decît cu aprobarea medicului.

Dr. Igor Solomin

— Mi-ați prescris trei lingurițe pe zi

Poșta medicului

STAN ȘTEFAN — București: 1) Blocul de ramură droapă, tip Wilson este o înbînzire (sau o oprire) în conducerea undei de excitație prin una din ramurile fascioulului Hiss. Dintre toate formele de bloc de ramură, sindromul Wilson are un prognostic bun, compatibil cu o viață îndelungată. 2) Tratamentul se adresează numai bolii cauzale (infecție reumatică, sifilis, ateroscleroză coronariană, infarct miocardic etc.) 3) Numai medicii care vă îngrijesc pot decide asupra oportunității apendicectomiei. 4) După părerea noastră Antideprinul reprezintă un tranchilizant indicat pentru starea dv. 5) Judecînd după vîrsta dv., da. 6) Orice efort prin urmare și eforturile sexuale sînt contraindicate.

CRETU ȘTEFANIA — Com. Pârcheș, raionul Tulcea: Sînt probabil hemoroizi interni. Combateți constipația, luînd seara înainte de culcare o tabletă de Laxatin, iar dimineața 1—2 lingurițe de miere, pe stomacul gol. Seara, băi calde de șezut, urmate de un supozitor Hemorsal.

TAVI — Brașov: Este un proces de inhibiție, fără vreo bază reală, pe care îl puteți învinge numai prin autosugestie și... curaj. În fond, a sosit de mult vremea căsătoriei. De ce ezitați? Ca medicație, vă recomandăm fortifiante (ser neurotonic, vitamina B₁, Fosfobion — o fiolă pe zi, o serie de 15 fiole pe lună), Remineron, 3 linguri pe zi, Madiol 3 drajeuri pe zi, în celelalte 15 zile, eventual cîteva cure de Folcisteină U, în serii de cîte 15 injecții (o fiolă zilnic), cu pauză de o săptămînă, repetate de 3—4 ori.

F. BAZAVAN — Zimnicea: BELCIUG DAN — București: Citiți răspunsul dat sub Tavi — Brașov.

GIRBEA CONSTANTIN — Petrița: 1) Termoreglarea la om se efectuează exclusiv prin variații ale pierderii de căldură, care se produce prin: a) conductibilitate și convecție; b) radiația termică de la suprafața corpului uman; c) evaporarea umezelii de la nivelul pielii, pulmonilor și mucoasei căilor respiratorii. Răceala corpului de care vă plîngeți se explică probabil prin excesul de respirație, datorit unei distonii neurovegetative. 2) Este necesar un examen oftalmologic amănunțit.

IRINA F. — Brașov: Ați citit întreg timp, desigur, articolul „Efelidele“ publicat în nr. 35 al revistei noastre.

DOREL MIC. București: La tratamentul indicat în astenozoospermie vă recomandăm cure repetate cu Folcisteină U, Madiol, 3—4 cpr/zi și vitamina E 3 drajeuri/zi.

VICTOR GORGOS — P. Neamț: În micoza bucală, la tratamentul cu antibioticul specific (Stamicin, Micostatin), asociați spălături cu soluție de: Sulfat de cupru 0,50 g, glicerină 5 g, apă q.a. ad 100 cc. D.S. o linguriță într-o jumătate de pahar cu apă. De asemenea badijonaje cu: Violet de gențiana 2 g, apă q.s. ad 20 g. În plus, iradiații cu raze ultra-violete în cavitatea bucală, vitamina C₂₀₀ 4—5 cpr/zi, vitamina B₆ 5 ml, o fiolă/zi.

LAURIANA — Brăila: 1) Miopia nu se transmite ereditar. 2) În caz de graviditate, este indicată nașterea prin cezariană. 3) Pentru a vă lămuri cauzele vorbitului în somn, vă recomandăm să citiți „Veghea și somnul“ de R. Floru și M. Steriade (Edit. Științifică). O tabletă de Nozinan sau Dormital, înainte de culcare, vă vor asigura un somn profund și liniștit. 4) Nu numai Antideprinul, dar mai ales schimbarea condițiilor de mediu contribuie la ameliorarea stărilor depressive. 5) Împotriva seboreei părului, masaje ușoare pe pielea capului cu: Rp. Rezorcină 5 g, aqua calcar 40 g, spiritus vini dil. ad 200 g. 6) Împotriva acneei, citiți răspunsul dat sub M.M. Botoșani, la pct. 2 în nr. 35 al revistei.

(Continuare în pag. 11-a)

SENEGAL

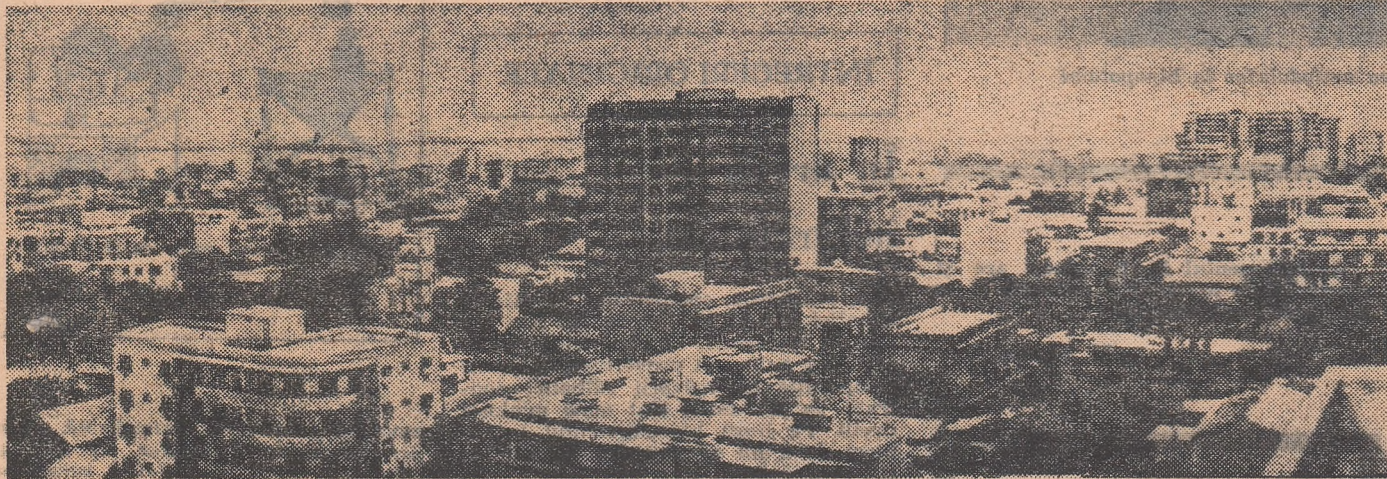
Mirajele Dakarului

Emblema se împarte în două: în stînga, pe un fond roșu, se află un leu de aur, iar în dreapta, pe un fundal auriu, un baobab pe sub care trece o linie verde ondulată. Jur-împrejur, frunze argintii de palmier, iar deasupra, o stea verde în cinci colțuri. E stema Republicii Senegal.

Din toate aceste simboluri heraldice călătorul care vizitează prima oară Senegalul, țară din extremitatea vestică a continentului african, descoperă mai întâi baobabul. Șoseaua care se întinde în lungul litoralului, de la aeroport pînă la Dakar, este străjuită de arbori fal-

Acum nu mai acostează acolo decît vedete, care transportă grupuri de turiști exuberanți, și bărci cu pinze, care pescuiesc thon în ocean...

Dakar. Ca și în alte porturi mari din vestul și nordul Africii, în arhitectura acestui oraș se împletesc două stiluri arhitectonice diametral opuse: ultra-modern și vechi. Siluetele albe ale zgîrie norilor din sticlă și metal, sclipind sub razele soarelui, se înalță falnic în spațioasa piață a Independenței de lîngă chei. Seara, pe fațadele lor se înscriu cu neon nume de bănci, companii aeriene, firme comerciale.

Siluetele albe ale zgîrie-norilor...

nici, cu trunchiuri gigantice și coajă cenușie, încrețită. Baobabii trăiesc și în savană, dominînd arbuștii pipernici și arși de soare. În toial sezonului secetos, crengile lor noduroase sînt văduvite de frunze, împrejurare care le conferă un aspect și mai impunător, cu adevărat maiestuos. E drept că impresia e diminuată de păsările și maimuțele care, neastîmpărate și zglobij, zboară jucăușe din creangă în creangă.

...Acum cinci secole, cînd caravelele portugheze au aruncat pentru prima gară ancora în preajma coastei Senegalului, marinarii au numit-o Capul Verde. Privirile lor obosite de monotonia întinderilor fără margini ale oceanului și de nisipurile arzătoare ale Saharei, s-au odihnit la vederea frunzișului abundent al mangotierilor și cocotierilor, înșirați pînă aproape de limita talazurilor zbuciumate. Grație curentului rece care vine dinspre insulele Canare și vînturilor saturate de umiditate și iod, frecvente în Atlantic, în lunile cele mai toride (mai-iulie) mercurul din termometre nu trece de 27°. O temperatură foarte dulce pentru aceste latitudini.

Capul Verde a servit drept punct de infiltrare a europenilor în centrul Africii tropicale. Intrușii au semănat moarte și mizerie. La cîțiva kilometri de Capul Verde se află mica insulă Gore, învăluită tot timpul în ceață. Cîndva, pe coastele ei acostau zilnic corăbii care îmbarcau sclavi cumpărați pe un preț de nimic de la șefii de triburi. Negrii erau transportați pe plantațiile din Lumea Nouă, unde îi aștepta un martiriu cumplit la mii de kilometri depărtare de patria lor.

Adunarea Națională, reședințele președintelui republicii și guvernului, Curtea supremă, Stația de radio Dakar, universitatea, „Le Grand Hôtel de N'Gor” și alte cîteva edificii de construcție recentă frapează imaginația prin îndrăzneala concepției și eleganța liniei. Nu departe de sumptuoasa stradă William Ponty se află, inundate în verdeață, vile albe de piatră, împodobite cu ghirlande de trandafiri. Cu cît te depărtezi, însă, de extremitatea Capului Verde, construcțiile moderne sînt tot mai rare, cedînd locul unor căsuțe de lut cu acoperișuri plate. În pragul lor tronează bătrîni respectabili; sub privirile lor înduioșate se joacă copii în praf. Femei zvelte și mlădioase, investimintate în multicolorul bubu național, care evocă toga romană, poartă pe cap, cu o ușurință și grație înăscută, coșuri cu legume, găleți cu apă, ligheane cu pește etc. Aproape toate au atașat în spate cîte un copil, care-și întoarce la dreapta și la stînga căpșorul cu păr creț și ochi mari negri. La rîspîntii, bazare africane te orbesc cu coloritul viu al grămizilor de fîcțe și al valurilor de țesături. Turme de oi traversează străzile cu un calm olimpic, fără să acorde nici o atenție clacsoanelor disperate ale automobiluștilor. Te afli în Medina, cartierul vechi, locuit de populația săracă a Dakarului.

În limba wolofilor, unul din principalele grupuri etnice din Senegal, dakar înseamnă tamarin (arbore exotic cu flori galbene — n.r.). Cîndva, la umbra acestor arbori se afla un mic sat de pescari, în locul căruia, în ultima sută de ani a luat ființă un oraș mare cu 500 000 de locuitori. Nu numai că el e centrul vieții economice și politice a Senegalului, dar exercită în plus și o puternică influență asupra economiei țărilor vecine.

Situația sa geografică extrem de avantajoasă a transformat Dakarul într-o „poartă oceanică” de transbordare, la răscrucea de căi oceanice dintre Europa și America Latină. Africa de sud și Africa occidentală. Ce reprezintă Dakarul? Portul cu cei opt kilometri de debarcadere de beton, docuri gigantice, păduri de macarale, cisterne de petrol, ateliere de reparații și instalații frigorifice. Din vîrfurile muntelui care domină portul, un far puternic lansează fascicule de lumină care pot fi văzute din orice punct al coastei. În port se lucrează zi și noapte fără întrerupere, împrejurare care permite transbordarea a 4—5 milioane tone de mărfuri anual.

Dakarul este pe bună dreptate socotit unul dintre cele mai mari centre culturale din Africa. În oraș există o frumoasă universitate inaugurată în 1957, un liceu, școli tehnice, un centru de cercetări științifice — Institutul fundamental al Africii negre — și Institutul african de dezvoltare eco-

nomică și planificare al O.N.U. În piața Ch. Tascher, împodobită cu un monument de bronz înălțat în memoria senegalezilor morți în cele două războaie mondiale, se află unul din cele mai bogate muzee etnografice de pe continent. Printre expozate se numără măști rituale și statui, capodopere ale unor artiști africani anonimi.

Cu toate acestea, conform datelor oficiale, 90 la sută din populația adultă este analfabetă. Chiar în capitală, 75 la sută dintre bărbați și 97 la sută dintre femei nu știu să citească și să scrie.

...E de ajuns să părăsești orașul ca să ai impresia că zgîrie norii din Dakar nu sînt decît un miraj. De o parte și de alta a șoselei, cît vezi cu ochii, se întind savana, presărată ici colo cu pîlcuri de arbori și mici așezări care seamănă între ele ca două picături de apă: un gard de mărăcini, îndărătul căruia se zăresc cîteva colibe cu acoperiș ascuțit, confecționat din trestie uscată, Hambarele sărăcăcioase sînt înălțate

soare, minaretele moscheelor albe se avîntă semețe către țării, iar în parcul din centrul orașului se zăresc, presărate printre palmieri și chiparoși, pavilioanele cu forme ciudate ale tîrgului internațional.

De-a lungul golfului, pe cîteva kilometri, se desfășoară cheurile portului. Aproape 24 de ore pe zi, cargouri străine încercă la bord baloturi uriașe de bumbac alb ca zăpada, lădițe frumoase ambalate cu celebrii struguri de Izmir, lîna de Angora și tutun turcesc — pe scurt, cam tot ce rodește darnicul pămînt al țării, constituind produse tradiționale destinate străinătății. De aici și importanța Izmirului, care este principalul port al Turciei consacrat exportului, spre deosebire de Istanbul, pe unde intră mărfurile de import.

Valurile verzui ale Mării Egee, martoră a atîtor evenimente istorice, se rostogolesc leneș mingiașe de razele blînde ale soarelui. Sub privirile ei, Izmirul, numit cîndva Smirna, a fost de multe ori disrurs, ba chiar ras de pe fața pămîntului de cutremure și războaie. Dar au trecut anii și orașul a renăscut din propria-i cenușă.

Tîrgul internațional este tema preferată de discuție a locuitorilor din Izmir. Seara, ei obișnuiesc să se plimbe prin parc cu familiile și să viziteze și pavilioanele tîrgului. Izmirienii se mîndresc cu două lucruri: în primul rînd cu faptul că orașul lor este cel în care s-a pus capăt ocupației străine și în al doilea rînd că la ei se ține de ani de zile tîrgul internațional, care atrage un număr din ce în ce mai mare de țări. Anul acesta s-a înregistrat, bunăoară, cifra record de 52 de state.

Nici un străin care poposește la Izmir nu neglijează să viziteze și ruinele străvechiului Efes. Cei 70 de kilometri de șosea asfaltată dintre Izmir și Efes sînt împinziți de mașini cu turiști din cele mai diferite țări ale lumii. După cîteva cotituri bruște, în fața călătorului nerăbdător se ivește panorama Efesului, care, cu două mii de ani în urmă, era unul din marile porturi la Marea Egee.

Efesul a avut un destin tragic. Mai întîi a fost abandonat de mare, care s-a îndepărtat de el, apoi casele i-au fost mistuite de incendiile provocate de cotropitori și, ca o înecunare a nenorocirilor, orașul a fost în mare parte distrus de un cutremur. După aceea locuitorii l-au părăsit și veacuri de-a rîndul, cîndva înfloritorul Efes a fost acoperit de un strat de pămînt. Dar în ultima vreme, orașul a fost scos la lumină. Pe străzile lui, care s-au păstrat nimer de bine, se plimbă acum mii de turiști. Au fost restaurate amfiteatrul cu 24.000 de locuri, în care se organizau lupte de gladiatori, cîteva temple, monumente, portul, biblioteca, piețele — toate împodobite cu fresce splendide, executate cu deosebită măiestrie.

...Cînd m-am întors la Izmir umbrele înserării începuseră să învăluie orașul. Cum aerul era umed și înăbușitor am pornit spre port în speranța că acolo va fi mai răcoare. Seara, pe chei este interzisă circulația mașinilor. În schimb, de-a lungul parapetului, trec faetoane bătrîne frumoase împodobite și cu nelipsitul tranzistor pe cap. Vizitiul conduce cu o mină caii, iar cu cealaltă prinde stațiile de radio cerute de călători.

Frumos oraș Izmirul! Și unic în felul lui, datorită monumentelor străvechi, frumuseții fetelor dar, mai ales, faptului că este un oraș al tîrgurilor, contribuind în felul acesta la dezvoltarea relațiilor cu alte țări.

A. Șarifov

pe piloni spre a fi apărate de termite.

În sate, pămîntul și vitele aparțin obștei care distribuie fiecărei familii cîte un lot. În sinul fiecărei familii, după căsătorie, fiii primesc de la „patriarh” loturi individuale.

În mijlocul satelor, pe niște stîlpi cu picioare strimbe se sprijină un acoperiș de paie, la adăpostul căruia locuitorii se adună seara ca să discute treburile obștii. În imediata apropiere se poate vedea deseori acoperișul conic al unei moschei de lut, împodobită cu ouă de struț înșirate pe un băț.

În astfel de condiții trăiesc 80 la sută din țărani senegalezii. Ei curăță terenul argilos-nisipos extrem de arid cu ajutorul unor toporiști, apoi îl sapă cu dabaua, un soi de casma cu lama scurtă și plată. Buruienile sînt înlăturate cu iler-ul, o unealtă intermediară între coasă și seceră, fixată pe o coadă lungă, care servește și la scoaterea tuberculilor din pămînt. Mîncarea de bază a majorității senegalezilor este o fierțură subțire de orez, aseasonată cu legume, pește, uneori carne, și dresă cu mirodenii picante sau cu lapte îndulcit cu zahăr. La umbra arborilor care împrejmuesc colibele se pot observa niște vase mari de lemn, în care femeile strivesc grăunțele cu maui.

La ora actuală, arahidele ocupă jumătate din suprafața cultivată a țării; această orientare unilaterală a agriculturii atrage după sine grave complicații pentru economia națională. De aceea, guvernul a lansat cuvîntul de ordine al diversificării culturilor agricole. Se pune problema cultivării de orez, mei, plante leguminoase, porumb, trestie de zahăr, bumbac etc. în scopul satisfacerii cu forțe proprii a necesităților de alimente și materii prime ale țării.

Iuri Rubinski

TURCIA

Izmir, oraș al tîrgurilor

De sus, din vîrfurile muntelui Cadife unde se află o fortăreață înălțată chiar de Alexandru Macedon, se poate admira splendida panoramă a golfului Izmir. Pe tîrmurile lui, cățărît pe coline ori pîlul în văi, și așezat din vreme străvechi Izmirul — al treilea oraș ca mărime din Turcia.

Ferestrele imense ale hotelurilor și băncilor din sticlă și beton sclipeșc în

Intimplare în deșert...

Nou procedeu pentru scoaterea amigdalelor la hipopotami

INTR-O SUTIME DE SECUNDĂ

Să citim mai repede

Citind în gând, cei mai mulți oameni nu depășesc viteza lecturii lor cu glas tare, adică cel mult 250 de cuvinte pe minut. E un proces puțin productiv, căci creierul uman poate să prelucereze într-o unitate de timp mai multe informații decât cele furnizate de o asemenea lectură. În decurs de o oră ochii unui cititor se mișcă numai trei minute, în celelalte 57 rămân imobili. Aceasta pentru că în timpul lecturii ochii nu se mișcă lin, ci în mici salturi, care consumă doar 5 la sută din timp. Perceperea informației tipărite și transmiterea ei către oreier se produce în perioadele de imobilitate a ochiului. Această constatare nu și-a găsit utilizarea o bună bucată de vreme, deși cercetătorii din multe țări căutau insistent mijloace de accelerare a lecturii. Soluția le-a sugerat-o o întâmplare din ultimul război mondial.

Psihologii englezi au elaborat atunci o metodă care permitea populației civile să recunoască repede avioanele inamice. Ei au folosit în acest scop modele de aparate de zbor și dispozitive speciale care produceau umbre sau sugerau conture de diferite forme. Mii de locuitori ai Angliei au învățat astfel să recunoască într-o clipă conturul unui avion dușman. După terminarea războiului metoda a fost adaptată perioadei de pace, servind la descifrarea rapidă a hirtțiilor oficiale și realizând mari economii de timp.

Prima încercare în acest sens a fost făcută la Universitatea din Harvard unde a funcționat un curs de lectură rapidă pentru oamenii de afaceri. În momentul de față în Anglia există aparatul numit frazoscop, de mărimea unei cărți obișnuite, cu ajutorul căruia doritorii învață să citească mai repede, să formeze rapid fraze și asociații din cuvintele pe care le „prind” în timpul lecturii și să-și solicite creierul într-o măsură mai mare (firește, în cazul în care textul nu conține o cantitate de informații a cărei asimilare ar fi îngreunată de o lectură accelerată).

Dar cum e construit frazoscopul? Aparatul are o fereastră acoperită cu un câpăcel, ca obiectivul unui aparat foto. Alături e indicat timpul de expunere: 1/25, 1/50, 1/100 secunde. În aparat sînt introduse fișe conținând asociații din 2—5 cuvinte care, trecute prin cei trei timpi de expunere, permit cititorului să stabilească intervalul necesar percepției și totodată să se antreneze, îmbunătățind acest interval. Treptat în frazoscop se introduc fișe cu fraze mai lungi și cititorul reușește, după un antrenament cu o durată variabilă de la om la om, să înțeleagă un text scurt dintr-o singură aruncătură de ochi, mai exact, să perceapă sensul unei fraze din cinci cuvinte în răstimpul de o sutime de secundă.

Antrenamentul la frazoscop are și meritul de a îmbunătăți memoria și de a stimula perspicacitatea.

V. Fiodorov

MĂESTRIE LA MICROSCOP

Lacăte pentru... purici

O minusculă cutie din masă plastică și un punct argintiu, abia vizibil, în interiorul ei — acest ciudat exponat se numără printre curiozitățile Muzeului regional din Novokuznețk. Ce reprezintă el?

— E un lacăt pentru purici, declară ghidul muzeului, după care explică vizitatorilor despre ce e vorba.

Lacătul microscopic, o adevărată bijuterie care poate fi admirată printr-o lupă puternică, e de două ori mai mic decât o sămînță de mac, dar poate fi închis și deschis cu o cheie și mai minusculă. El a luat naștere în urma unei dispute despre renumitul personaj al lui Leskov, meșter miniaturist din Tula pe nume Levșă (Stîngaciul), care ar fi izbutit cîc să potcovească un purice.

— Unde mai găsești azi meșteri din aștia? Spuse unul din vizitatori.

— Păcat că nu mai sînt, adaugă un altul. Le-aș propune să facă un lacăt pentru purici ca să nu mai poată pișca...

— Un lacăt? Bună idee! Am să încerc să-l fac eu, într-o vorbă un al treilea.

Peste cîteva luni el se prezentă la muzeu și depuse pe masa directorului minuscula cutie din masă plastică...

Autorul „lacătului pentru purici” este N. I. Kokorin, maistru la Combinatul metalurgic din Kuznețk. Cabinetul lui de lucru arată ca atelierul unui giuvaergiu. Dar cum trebuie să arate unelte care meșterul își confecționează miniaturile? Firește, pe măsura acestora: sfredelele, de pildă, sînt de două ori mai subțiri decât firul de păr, dar gravate, ca să fie și frumoase! Cu aceste sfredele se pot face patruzeci de orificii pe o suprafață metalică de un milimetru pătrat.

Ce miniaturi a mai confecționat maestrul Kokorin? O crosă de doi milimetri lungime, executată în cinstea hocheiștilor; o vîsă la fel de mică, o întreagă colecție de lacăte, chiar mai mici decît cel din muzeu. Așezate într-o cutie de chibrituri, toate aceste obiecte nu ocupă nici a mia parte din volumul ei. Dar surpriza cea mare e legată tot de... purici și corstă în niște potcoave, afirmă creatorul lor, care nu pot fi, însă, văzute cu ochiul liber. În felul acesta Kokorin intenționează să repete performanța legendarului meșter din Tula de altă dată — să potcovească un purice, bineînțeles tot metalic.

Pasiunea lui Kokorin a avut și urmări neașteptate. Vestea despre măiestria lui a ajuns la spitalul din localitate și medicii l-au rugat să confecționeze un instrument de mare precizie, necesar pentru intervențiile chirurgicale. Kokorin l-a executat ireproșabil și de atunci nu mai prididește să facă față comenzilor medicale.

ÎNTRECERI ORIGINALE

În arenă — îndărătnicia

În California, competițiile cu măgari sălbatici adună în fiecare an zeci de mii de spectatori. Încăpăținarea urecheaților a devenit proverbială. Dar în comparație cu măgarii sălbatici confrății lor domestici sînt niște mielușei docili. Pe lângă binecunoscutul lor obicei de a nu se urni din loc sau de a merge îndărăt cînd sînt minați înainte, măgarii sălbatici îl mai au și pe acela de a porni în goană în orice altă direcție decît li se sugerează. Această trăsătură de caracter face însă cu atît mai interesante competițiile cu itinerrar fix.

Totul depinde de răbdarea și prezența de spirit a însoțitorilor, în ultimă instanță de... încăpăținarea lor. Misiunea ce le revine nu e ușoară. Ei trag, împing, ademeneșc, stropesc cu apă îndărătnicele dobitoace, iar unori le cară și în brațe.

Traseul e întotdeauna același: 80 de kilometri de-a lungul deșertului din sudul Californiei. Potrivit regulilor competiției, au voie să participe măgari prinși în zona californiană de deșert numai cu cîteva zile înainte de data fixată pentru întreceri. În așteptarea gloriei sportive, ei trăiesc într-un Țarc de unde sînt scoși, la momentul oportun, cu lasso-ul.

Desfășurarea competiției e urmărită de arbitri călări, care se îngrijesc de respectarea regulilor tradiționale. Nu e permisă, de pildă, lovirea animalelor, repausul este de cel mult o oră pe zi, în sfîrșit, însoțitorii măgarilor n-au voie să încalce.

Ultimul record de viteză a fost parcursul traseului de 80 de kilometri în 10 ore, 55 de minute și 25 de secunde. Se întîmplă ca la sfîrșitul competiției măgarii să-și piardă nărvurile sălbatice și să fie achiziționați de fermieri.

A. Mocealov

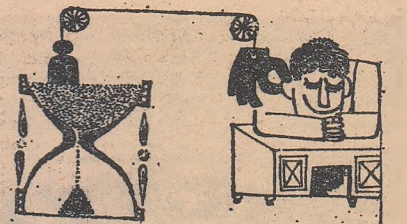
NAVIGAȚIE A LA VIKING

Piatra soarelui

Despre vechii vikingi se știe că au fost navigatori iscușiți și cunoșteau arta orientării în furtunoasele ape nordice pe orice vreme. Nu cumva se foloseau de aparate de navigație, fie ele și primitive?

Recent, cercetătorul danez Raskow a făcut o experiență inspirată de o legendă despre regele Olaf, care a domnit în Norvegia în urmă de nouă secole. „Cerul era acoperit de nori — se spune în legendă — și cădea o ninsoare deasă. Regele nu izbutea să vadă nimic, căci nici o spîrtură nu se ivea în nori. Atunci el porunci să i se dea piatra soarelui, o ridică și văzînd în ce parte sînteaiază, cunoscînd unde răsare soarele”.

Ce este această piatră a soarelui? Vreme îndelungată s-a crezut că e doar un element de legendă, una dintre hiperbolele în care abundă vechile saga scandinave. Dar Raskow a presupus că piatra soarelui ar fi un mineral cu o

Patent destinat celor ce-și irosesc timpul
Desen de S. Duhov

anumită structură cristalizată, care permite captarea razelor de lumină polarizată, indicînd astfel și sursa lor. Și iată că într-una din numeroasele insulițe înșirate de-a lungul țărmului norvegian a fost descoperită o piatră semiprețioasă, dicroitul, care se comportă ca piatra soarelui. Raskow a înmînat cîte un dicroit ofițerilor navigatori ai unei companii aviatice, explicîndu-le ce aveau de făcut. Folosind metodele regelui Olaf, aceștia au reușit să determine direcția de zbor a avionului. Apoi au comparat „datele” furnizate de piatra soarelui cu cele ale aparatelor de bord și au constatat că unealta vikingilor indica poziția soarelui cu o precizie pînă la cinci grade.

G. Iverski

COLOȘII SUDULUI

Precum Matusalem

În munții Crimeii există arbori bătrîni de mai multe secole, iar unii chiar de un mileniu. Pe promontoriul Ai-Todor (pe care se află și vestitul Cuib de rîndunele) crește un fistic sălbatic, care numără o mie de ani; de-a lungul milenarei sale existențe fisticul a jucat și rolul de far pentru corăbiile care veneau să caute adăpost în golful Haraks. Printre stîncile din apropiere a fost descoperită o altă plantă matusalemică, un ienupăr al cărui certificat de naștere, întocmit de Asociația pentru protecția naturii, indică de asemenea o mie de ani.

Grădina botanică din Crimeea conține o bogată colecție de longevivi vegetali. Pini de 300 de ani par foarte tineri alături de tisele născute în urmă de cinci secole, dar mai ales de uriașii stejari care au văzut lumina zilei în secolul al X-lea. Dar stejarii din Crimeea se deosebesc și prin dimensiunile lor. În apropiere de Nijneia Masandra au fost tăiați nu de mult doi stejari uscați: unul din ei avea diametrul trunchiului de 1,45 metri. Amîndoi coloșii vegetali numărau 520 de ani.

Pînă în momentul de față Asociația pentru protecția naturii a identificat în Crimeea 800 de arbori longevivi, cu circumferința trunchiului de peste 3 metri.

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

P. STANASEL — Craiova: Afecțiunea nu este ereditară; opinia cea mai autorizată aparține medicului curant.

POPESCU VASILE — București: Resturile alimentare demonstrează existența unor carii (eventual granulome?), care trebuie tratate pentru a înlătura efectul neplăcut al mirosului din gură. Altcum, spălătul frecvent cu pasta de dinți, consumul de mere crude, sau spălăturile bucale cu soluție alcoolică de vanilină 2% (20 de picături la un pahar cu apă) nu sînt decît paleative.

TAMARA GALAN — București: Produsele Coca-Cola și Pepsi-Cola sînt probabil un extract din Cola acuminată, o plantă de origine africană, cu acțiune stimulentă asupra sistemului nervos central și asupra activității cardiace. 2) Jeleurile, prin marea lor cantitate de glucoză, nu prea sînt indicate în obezitate.

INGRID — București: Dacă tensiunea arterială este normală, atunci nu pot fi decît ușoare tulburări neurovegetative, pe un fond psihosexual, pe care căsătoria le va înlătura. Un comprimat de Bromoval, înaintea culcării, va grăbi apariția somnului. În rest, Fosfobion, pe gură, o fiolă pe zi, Napoton 1/2 cpr. de 2 ori pe zi, vitamina B₆, o fiolă pe zi.

K.X.K. — București: 1) Ceea ce se produce este o inhibiție de natură psihică, nu o epuizare fiziologică. Ca tratament, citiți răspunsul dat sub E. M. Priboieni (Argeș, pct. 2 în nr. 35 din „Veac nou”. 2) Impotriva gingivitei hemoragice: spălături bucale largi cu: Permanganat de potasiu 0,50—2 000 + bicarbonat de sodiu 2 linguri; vitamina K și C₂₀₀, detartraj, cauterizări cu clorură de zinc 20% zilnic sau la 2 zile; badijonări cu: Sulfatiazol 4 g, glicerină neutră 20 g, bicarbonat de sodiu 2 g.

TITI FAGURE — Drăgășani: 1) Tratamentul general în sindromul depresiv anxios constă în: regim alimentar bogat în dulciuri; băi calde de circa 36—37°C, Hematodin, o fiolă zilnic pe gură, doze mici de insulină 5—10 u, în injecții s.c., iar ca medicamente antidepressive: Nozinan sau Antideprin (Tofrenil). 2) Borsec, Cimpulung-Muscel, Govora sînt stațiuni de odihnă indicate. 3) Evitați orice efort intelectual de durată.

S. P. — Suceava: Este vorba, probabil, de un așa numit sindrom Kliefelder, care comportă un tratament de lungă durată (cel puțin 2—3 ani). Tratamentul specific constă în administrarea hormonilor androgeni. Mai întîi doze de atac, apoi preparate cu rezorbție lente (Testolent, Femovirin, Androtardyl, Testoviron-dépôt). Sub rezerva aprobării medicului curant, vă propunem următoarea schemă: Testosteron 25 mg/zi, (5 zile pe săptămînă), apoi după obținerea efectului dorit, timp de 2—3 ani cîte o fiolă de Testolent la 4 săptămîni. Ca tratament adjuvant Vitamina E (3 cpr./zi), vitamina A, Madiol (3—4 cpr./zi) eventual cîteva cure cu Folcisteină U.

F. F. — Timișoara. Se impune în primul rînd normalizarea vieții dv sexuale. În rest, citiți răspunsul dat sub Titi Fagure — Drăgășani.

IONESCU GION — Suceava: Ne bucură că primele noastre sfaturi v-au fost de folos. 1) Simptomele pledează pentru un început de astm bronșic, dar diagnosticul de certitudine vi-l poate pune numai un medic internist. 2) Este vorba probabil de o spondiloză cervicală de natură reumatică. Pentru combaterea durerilor: dormiți pe un pat

tare și drept fără pernă sub cap; nămoloterapie; raze ultracurte combinate cu Solux. 3) Așteptăm urografiile. 4) Este vorba probabil de un varicocele sting, a cărui unică indicație este intervenția chirurgicală. Pînă atunci purtați suspensor.

MARIA — Com. Ghioroc, reg. Baia: 1) Este o vulvovaginită neglijată, complicată cu o leucoree și cu vegetații ano-genitale. Ar fi indicat un examen citobacteriologic al secreției, pentru depistarea trihomoniazii. În afara administrării de antibiotice (penicilină, tetracilină) sau Metronidazol (în caz de Trichomonas) se recomandă spălături vulvo-vaginale, cu o soluție slabă de permanganat de potasiu 0,10 g/1 000, iar ulterior o soluție mai concentrată 0,40 g/1 600. După spălarea și uscarea regiunii se va pudra cu: talc 10 g + oxid de zinc 5g. 2) Impotriva vegetațiilor ano-genitale badijonări repetate cu: Podofilină 10 g, ulei de parafină 30 ml. Dacă vegetațiile sînt mari, excizie chirurgicală, completată cu diatermo-coagularea suprafețelor singerinde. 3) Normalizarea ciclului menstrual necesită un tratament cu hormoni sexuali, după următoarea schemă: Ginosedol B, 1 mg/zi, între a 4-a și a 18-a zi a ciclului sau Dietilstilbestrol, 2—3 mg/zi, pe aceeași perioadă de timp; Progesteron, 10 mg/zi, între a 16-a și a 25-a zi; Testosteron 200—300 mg/ciclu. Tratamentul se face numai sub supravegherea medicală.

A. S. — București: 1) Citiți răspunsul dat sub Stan Ștefan la pct. 1. 2) Balonările se datoresc probabil unei aerofagii, pentru care vă recomandăm: Begonal, 3—4 tablete/zi, asociat cu următoarea poțiune: Rp. T-ra de jusquiam 2 g, benzoat de sodiu 4 g, sirop de zahăr 40 g, infuzie de tei q.s. ad 150 cc. DS. o lingură la 3 ore.

G. B. — Bacău: 1) Amețelile se datoresc probabil scăderii tensiunii arteriale în cursul nopții. 2) Adenomul periretral (sau de prostată) se manifestă prin micțiuni frecvente, la început în cursul nopții, apoi în tot cursul zilei, greutate la urinat, care poate merge pînă la retenție de urină, din care cauză se pot produce cistite, infecții sau insuficiențe renale.

LUCIA — Timișoara: În neurodermită (sau lichen simplex) se combat pruritul prin: bromuri, luminal, loșiumi antipruriginoase (Mentol și fenol, cîte 1 g, alcool 80° 100 ml), cure helio-marine, băi de nămol și infiltrații locale cu novocaină 1/200, sau cu ape minerale arsenicale și sulfuroase. Desensibilizare nespecifică cu clorură de calciu 3—4 g/zi, hiposulfid de sodiu 10 g + apă distilată 150 ml. — D.S. 5 linguri pe zi sau Magnosulfid (3 lingurițe de granule pe zi). Tratament specific cu clorpromazină (largactil, plegomazin, clordelazin) 50 mg—150 mg/zi asociat cu doze corespunzătoare de Fenegan (Romergeran). Rezultate bune s-au obținut și prin plante Filatov intralezional (metoda Longhin), refrigeratie cu kelen sau zăpadă carbonică, injecții locale repetate cu histamină diluție 1/10 000, pomadă cu podofilină 5 la mie.

MIHAELA H. — București: În miromastie (sîni mici, nedevoltate) se administrează oral Ginosedol-drajeuri (3—4 pe zi), între zilele a 5-a și a 15-a ale ciclului menstrual, urmat de injectarea de Progesteron (5 mg) în a 18-a, a 22-a și a 25-a zi a ciclului. Local se administrează unguente 5mg% cu Ginosedol; doza zilnică este de 5 mg pentru fiecare mamelă, iar tratamentul se efectuează numai între a 5-a și a 25-a zi a ciclului menstrual.

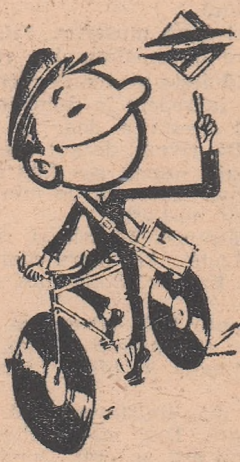
Cititori de la sate!

PRIMIȚI LA DOMICILIU

cărțile care vă interesează, adresîndu-vă în scris **Librăriei Centrale „CARTEA PRIN POȘTA**

Str. Sergent Nuțu Ion nr. 8—12
Raionul V. I. Lenin — București

Lucrările apărute se livrează imediat, iar cele aflate sub tipar la cîteva zile după apariție.

IMPORTANT

Secția „DISCUL PRIN POȘTĂ” din cadrul librăriei vă poate expedia cu promptitudine și discurile solicitate.

Pentru a cunoaște cărțile apărute și în curs de apariție, precum și titlurile discurilor înregistrate de „Electrecord”, librăria vă trimite — GRATUIT — la cerere, liste bibliografice, prospecte și cataloage.

GALLUS

COLOROM

VOPSEȘTE
ORICE ȚESĂTURI

- MĂTASE
- BUMBAC
- LÎNĂ
- ROCHII
- HAINE
- BLUZE

ELEGANT ÎMBRĂCAT

CU
CONFECȚIILE
PRODUSE DE

STEFAN RUSSE

SIBIU

CEREȚI

Stofe din lînă pură,
cu fire fine,
superioare

produse de

„LIBERTATEA”

SIBIU

VARIAT
SORTIMENT
DE DESENE ȘI CULORI

Musafira în negru

Ușa se deschise brusc și în încăperea pătrunse o cucoană dolofană, îmbrăcată în negru. Sufărind din greu, ea își roti privirea prin birou, apoi și-o fixă asupra șefului de serviciu nedumerit de această neașteptată apariție.

— Dumneata ești tovarășul Liptak? rosti ea răspicat, înfigind în podea vârful ascuțit al umbrelei negre.

— Da, șopti șeful de serviciu, mirându-se în sinea lui că nu sare în

picioare, nu trîntește cu pumnul în masă și n-o invită pe intrusă să părăsească încăperea. Dar musafira nepoftită avea ceva marțial în ea.

— Sînt mama secretarei dumitale, îl informă persoana în negru. Fiica mea mi-a interzis categoric să vin aici, dar eu am venit. Mi-a spus că are să facă totul ca să mă împiedice. O, să fi încercat numai! Puștoaică nerecunosătoare!...

Abia atunci șeful de serviciu înțelese cine era doamna în negru și o invită să ia loc.

— Vreau să-ți spun ce m-a adus aici, continuă musafira. M-a adus următorul calcul: în fiecare zi fiica mea se află în compania dumitale opt, uneori chiar zece ore. Restul de paisprezece ore și le petrece cu soțul ei. Dacă socotim că aici stă zece ore zilnic, înseamnă că vă aflați împreună trei mii de ore pe an! Împărțim trei mii la douăzeci și patru. Rezultă că într-un an fiica mea își petrece cu dumneata o sută douăzeci și cinci de zile și nopți. Am dreptate?

— Aveți, încuviință Liptak fără să înțeleagă unde bate respectabila mamă.

— O sută douăzeci și cinci de zile pe an! În zece ani asta face o mie două sute cincizeci de zile. Cu alte cuvinte, trei ani și șapte luni! Recunoaște că unei mame nu-i este indiferent cu cine își petrece fiica ei cîte trei ani și șapte luni în fiecare deceniu! Acum înțelegi de ce am venit?

Liptak făcu un semn afirmativ, dar bolborosi:

— Nu înțeleg...
— Nu înțelegi? se enervă mama. Ce e neclar aici? Am venit să te văd. O mamă grijulie trebuie să-l cunoască bine nu numai pe soțul fiicei ei, ci și pe șeful ei. De cînd conduci acest serviciu? îl întrebă ea sever.

— De... doi ani.
— De doi ani? Și ești mulțumit de situație? Cît mai ai de gînd să zaci în postul ăsta obscur? Am impresia

că ești lipsit de ambiție. De aia mi-am educat fata, ca să ajungă secretara unui șef de serviciu oarecare?... Nu mă întrerupe! Îi doresc fiicei mele un alt viitor și n-am s-o las să se ofilească într-un birouș prăpădit!

— Iertați-mă, dar fac tot posibilul... șopti Liptak poticnindu-se ca un școlar intimidat. Mi s-a promis că voi fi avansat curînd...

— Bravo! tună musafira. Fiica mea îți dăruiește o jumătate din viața ei, așa că străduiește-te, omule, străduiește-te! Am încredere în dumneata, dar sentimentul acesta e doar un avans.

Mai multă rivnă, dragul meu, mai multă energie, numai așa fata mea va deveni cîndva secretară de ministru!... Ești căsătorit, nu-i așa?

— Da, răspuse Liptak și continuă cu voce scăzută: Am patru copii. Tatăl meu a fost timpiar. Soția mea e textilistă.

— Stai puțin! îl întrerupse mama. Nădărdiesc că-ți iubesti nevasta?

— O iu-iubesc, se bilbii Liptak. Am patru copii...

— Asta mă liniștește, oftă musafira în negru. Deși mi-am dat seama îndată că nu ești un crai. Dîmnez-ule, cu urechile astea!... Dar și mustața... Ai putea să-ți-o razi. Gînele mele și-a ras-o la rușămîntea mea. Spune-mi sincer: ești mulțumit de fata mea?

— Da, firește, am pentru ea numai cuvinte de laudă.

— Educația mea! Dar bagă de seamă, să nu tragi cu ochiul la alte secretare că-ți succes gîtul! Rămii devotat fiicei mele, e lucrul cel mai neînsemnat pe care ți-l cer. Îți place să citești? Cînti la vreun instrument? Cunoști limbi străine?

Liptak răspundea prompt: adoră cărțile, cîntă la violoncel, vorbește curent germana.

— Mă bucur. Știi, vreau ca fata mea să-și respecte șeful, să aibă ce învăța de la el. Vreau să aibă un șef cu care să poată discuta orice problemă personală, care să-i dea un sfat într-un moment de răspîntie, cu care să poată sta de vorbă despre literatură, artă, muzică... E groaznic cînd șeful și secretara n-au nimic să-și spună! Am dreptate sau nu?

— Absolut!

— Gîndește-te bine la ce ți-am spus. Din patruzeci de ani, vei petrece alături de fata mea paisprezece ani și cîteva luni. Timp, nu glumă! E un stagiul serios și într-o căsnicie. În concluzie, nu vreau ca toți acești ani fata mea să fie în compania unui bărbat nătăflet, leneș, imoral... M-ai înțeles?

— Da, da...
Musafira în negru îl mîngîie pe păr pe Liptak.

— La drept vorbind, gînguri ea, sînt bucuroasă că fata mea te-a ales pe dumneata. Cred că n-a greșit.

Șeful de serviciu își lăsă ochii în jos, rușinat, și o conduse pe vizitatoare pînă la ușă. Luîndu-și rămas bun, aceasta adăugă:

— Poți să-mi spui mamă, fiule...
Și-i întinse o mîină înmănușată în negru.

(Din „Ogoniok”)

Pescar practic

Festivalul filmului

Poetul C. veni la cafeneaua „Nuca de cocos” cu o veste: s-au pus în vânzare biletele pentru festivalul filmului.

— Va trebui să mă duc și eu, spuse tînăra Soloveicik.

— Neapărat, o sustinu Kankulcineanski. Cinematograful ascute inteligența.

— Numai locuitorii cavernelor nu frecventau cinematografele, își dădu cu părerea Patașonskaia, un om cult poate să stea la cinema toată viața!

Analizînd argumentele pro și contra, am hotărît să ne procurăm abonamente și să nu pierdem nici un film.

A doua zi a reieșit, însă, că situația nu era atît de simplă. Abonamente nu se mai găseau. Căci fuseseră vindute cetățenilor dornici de a-și satisface cerințele culturale. Dar știrea nu ne-a descurajat. În aceeași zi tînăra Soloveicik făcu o vizită la arhiva cinematografică, însoțită de un oarecare Kuncak, coleg cu sora unui prieten al unui salariat de la Studioul de filme documentare, iar Bepalcik se logodi cu secretara directorului caravanei cinematografice „Floarea de colț”. Poetul C. luă și el măsurile convenite: se întîlni cu un vechi prieten din armată care lucra acum la direcția magazinelor de consignație și avea faima unui mare iubitor de premiere și, în general, a unui om cult.

Peste cîteva zile fiecare din noi avea în buzunar cîte un abonament. În ziua deschiderii festivalului am organizat la „Nuca de cocos” un mic banchet, deoarece fuseserăm preveniți că filmul din seara aceea nu merita să fie văzut.

Banchetul a decurs într-o atmosferă plăcută.

A doua zi cineva ne informă că al doilea film nu era mai bun decît primul, așa că ne-am abținut.

A treia zi logodnica lui Bepalcik ne avertiză că filmul din seara respectivă era mediocru. Gestul era cu atît mai nobil, cu cît șansele ei de a se transforma din logodnică în soție erau din ce în ce mai mici.

În ciuda avertismentelor primite din partea cunoscătorilor, în a cincea seară ne-am dus la cinema și ne-am convins că sfaturile bune nu trebuie ignorate. Al șaselea film l-am pierdut fînd seama de învășămîntele trase după al cincilea.

Poetul C. ne-a salvat la timp de al șaptelea film.

La al optulea nu ne-am dus pentru că nu se duseseră nici alții.

Al noulea a fost scos de pe ecran. Despre al zecelea am citit în ziare.

Într-un cuvînt, festivalul ne-a dezamăgit. Dar nu sîntem din categoria celor care văd lucrurile în negru: totul era că reușisem să ne procurăm abonamente.

A. Potemkovski

Legendă antică

Aheeni atacau. Locuitorii Troiei respingeau atacurile. Primii nu se lăsau, dar nici ceilalți nu se dădeau bătăuți. Și uite așa frumoasa Elena a devenit cauza unui măcel în masă. Atunci șiretului Ulise i-a venit ideea calului troian și-i trimise pe aheeni în pădure după material lemnos. Acolo, însă, ghinion: îi prinse pădurarul Troiei și le confiscă topoarele. Dar aheeni nu se intimidară și-i confiscară pe pădurar. Ulise îl luă la interogatoriu:

- Ce cai aveți în Troia?
- Păi, cai ca toți caii.
- Dar alții?
- Mai sînt și de marmură.
- Și din ce încă?
- Din granit, bronz, din lemn de fag.
- Hm... Dar din stejar sînt?
- T-ț, nu-s!

Aheeni tăiară atunci cîteva stejari tîneri, meșteră din ei un cal, ascuseră în burta lui o droaie de ostași, îl transportară în tabăra lor și porniră cu corăbiile în larg. Locuitorii Troiei cuceriră fără greutate tabăra pustie a aheenilor și se repeziră la cal.

— Original! exclamă Paris. Am văzut statui din marmură, granit, bronz și lemn de fag, dar nici una din lemn de stejar tîner.

— Original! încuviințară și ceilalți. Banal ca formă, compoziție și stil, dar

în ceea ce privește materialul folosit, e original! O adevărată inovație!

— O inovație! confirmă Paris și porunci ca statuia să fie transportată în cetate.

Noaptea, aheeni ieșiră din ascunzătoare, înjungheră sentinelele și deschiseră porțile cetății.

Așa se face că de atunci și pînă în ziua de azi orice inovație e suspectată de a fi un cal troian.

V. Naney

Compozitorii zîmbesc

Ceaikovski a fost invitat odată la cină de către o bătrînă aristocrată, căreia i se părea că are talent la pian. La sfîrșitul mesei, celebrul compozitor și ceilalți oaspeți au fost nevoiți să o asculte pe gazdă, interpretînd o lungă sonată, în care notele și acordurile false abundau.

— Scuzați-o, maestre, i s-a adresat un prieten al casei. Contesa e surdă.

— Atunci de ce nu-i spune nimeni că sonata s-a terminat? se miră compozitorul.

★

Lui Rimski-Korsakov îi plăcea să bea ceaiul foarte dulce. Într-un rînd, un vecin de masă observă că, într-o ceașcă destul de mică, autorul „Șeherezadei” își punea nu mai puțin de cinci bucăți de zahăr.

— Doar cinci bucăți? întrebă vecinul, malițios.

Rimski-Korsakov îl fulgeră cu privirea:

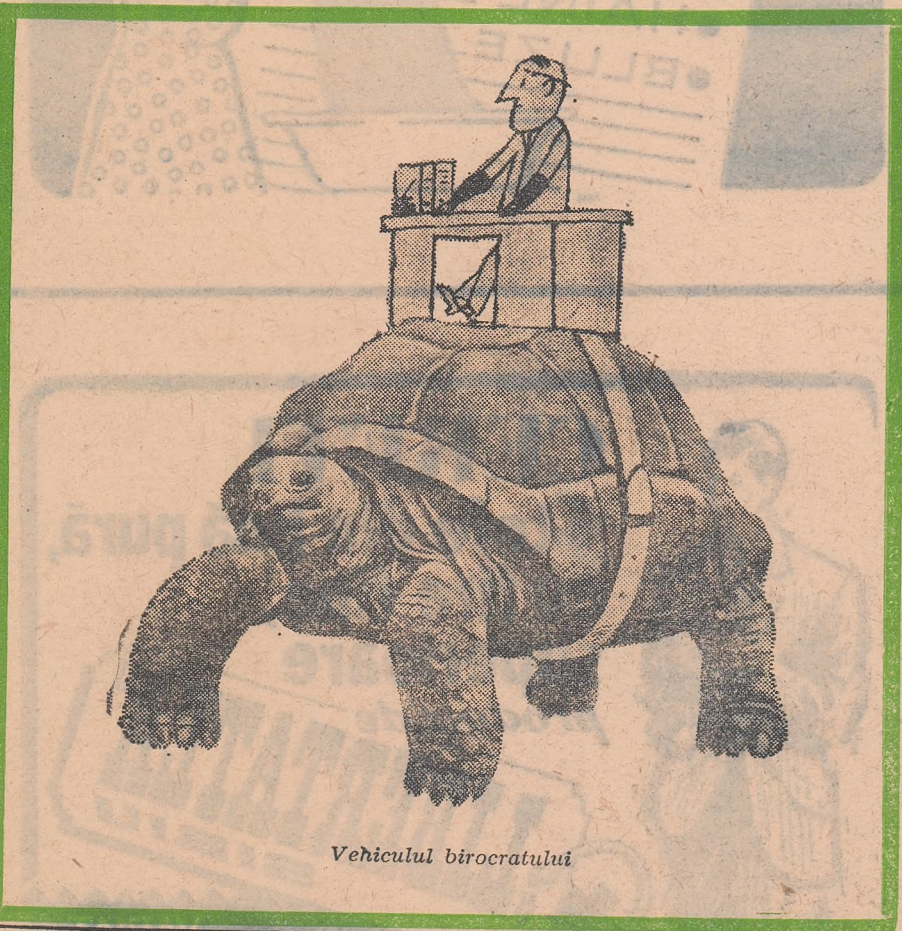
— Și ce te privește pe dumneata dacă eu prefer ceaiul amar?

★

Mussorgski era înconjurat totdeauna de o „curte” foarte numeroasă. Mulți dintre cei ce gravitau în preajma lui erau niște lingușitori care profitau de generozitatea compozitorului. Atrăgîndu-i atenția asupra acestui fapt, un prieten îl întrebă:

— De ce nu te descotorosești odată de paraziții ăștia?

— Pentru că, după părerea mea, este necesar să am de a face cu două categorii de oameni, îi ripostă compozitorul. De prietenii adevărați am eu nevoie. Ceilalți au ei nevoie de mine.

Vehiculul birocratului